Proletari din toate țările, uniți-vă!

orizont 5

SAPTAMINAL SOCIAL-POLITIC ȘI LITERAR-ARTISTIC EDITAT DE UNIUNEA SCRIITORILOR DIN R.S.R ȘI COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ TIMIȘ

NR. 5 (1144) 3 FEBRUARIE 1989 • SERIE NOUĂ, ANUL XL • 8 PAG., 3 LEI

Cartea care nu învățătrinește

Comișul Mare a avut bucuria să deschidă „cale liberă" Lunii cărții la sate, în acest an. Alei, la comișeni, care se pot mândri, în timp, cu oameni aleși și cu destule succese în plan material și spiritual, ca și pretutindeni pe plaiurile românești, cartea s-a simțit la ea acasă. Așa se explică faptul că, în dimineața de duminică, închinată cărții, cu mic cu mare, comișenii au umplut căminul lor cultural și au venit, ca la o sărbătoare, să cinstească slova scrisă și lumina ei dătătoare de viață. Primarul comunei, Adrian Ciolac, gospodar bun și om de frunte al satului, în cuvintele sale, a surprins realizările comișene în acești ani minunați, iar lectorul universitar, dr. Ioan Peleș a încadrat această lună a cărții în perimetrul politic și ideatic al marilor evenimente care au avut loc în patria noastră, în ultima vreme. Plenara din noiembrie și Ziua de naștere a conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Vorbind despre semnificațiile cărții, despre zborul ei spre inimile oamenilor, în cuvinte înaripate și proaspete, secretarul cu propaganda, al Comitetului județean de partid, tovarășul Vasile Bolog, a plasat rostul cărții românești în temelia înaintării noastre spre un strălucit ideal social și uman, spre progresul patriei spunînd: „Nu numai în această luminoasă lună a cărții, dar pe întreg parcursul vieții, cartea ne este un tezaur de sentimente și idei, din care noi toți luăm neîncetat merinde pentru minte și inimă".

Moment relevant au constituit lecturile unor membri ai cenaclului din localitate, „Suflet nou", condus, cu temeinicie și dragoste, de profesorul Traian Galetaru, care a susținut și un eseu dedicat geniului eminescian. Într-o sărbătoare literară închinată cărții și marilor evenimente social-politice și literare ale anului în curs, clișeu scriitori, membri ai Asociației timișorene, au deschis apoi un dialog al versului și al cuvîntului în proză, cu oamenii din sală. Alexandru Jebeleanu, Mircea Șerbănescu, Alexandra Indrieș, Pongracz Maria, Maria Odangiu, Ivo Munician, Valentin Tudor, Ion și Tatiana Arlesanu, în poeme pline de avînt și prospețime, în pagini epice au țesut, între ei și ascultătorii din sală, cîteva momente curate de intensă emoție artistică. Ca un corolar sonor al acestei șezători: tălmăcirea de la Comișul Mare, închinată cărții, s-a încheiat în acordurile dăruite sau doinite ale tarafului din localitate, la care și-au adus aportul cîteva voci tinere de cîntăreți localnice: Maria Andrei și Carmen Oprinescu, cît și cunoscuta solistă de muzică populară bănățeană, Lia Lungu, care a fermecat auditoriul cu splendidele ei melodii românești.

ORIZONT

(Continuare în pag. 7)

PENTRU POPOR ȘI PENTRU ȚARĂ

O națiune care se respectă pe sine își omagiază eroii care și-au dăruit întreaga lor viață idealurilor de libertate socială și națională, aspirațiilor de independență, pace și colaborare.

În consens cu întreaga suflare românească, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliul de Stat și Guvernul României socialiste au adresat marelui nostru strateg revoluționar, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, cele mai calde sentimente de recunoștință pentru fermitatea cu care a acționat întotdeauna și acționează pentru prosperitatea poporului, pentru modul strălucit în care a susținut teoretic și practic demnitatea națiunii române.

Cu prilejul aniversării zilei sale de naștere și a îndelungatei activități revoluționare, prin cuvîntarea rostită, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, a demonstrat încă o dată remarcabila putere de analiză a de-enirii noastre istorice, a devenirii umanității în general. Gîndirea sa clarvăzătoare și înaltele calități organizatorice și moral-politice au deschis o strălucită epocă în istoria noastră.

Marile înfăptuiri economice, social-politice și spirituale obținute după Congresul al IX-lea au la bază vasta operă teoretică a tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, prin care s-a afirmat o amplă deschidere spre teoria și practica revoluționară. În concepția sa, este de neconceput absolutizarea momentului teoretic al procesului revoluționar întrucît aceasta ar fi constituit cadrul propice manifestării unui spirit dogmatic în gîndire și acțiune. În același timp, absolutizarea momentului practic ar transforma teoria într-un simplu instrument de justificare a unei practici oportune. Printr-o asemenea concepție tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** își aduce o contribuție inestimabilă la dezvoltarea creatoare a socialismului științific.

Interiorizarea principiului istorismului a asigurat aprecierea fenomenelor sociale potrivit re olului lor. În acest context, prinsește o mare importanță principiul abordării concret-naționale a fenomenelor sociale, ceea ce reprezintă o altă componentă însemnată a dezvoltării teoriei și practicii revoluționare.

Din vasta operă a tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, desprindem spiritul realist de analiză a realizărilor socialismului ca sistem, a contribuției românești la acestea. În condițiile frămîntărilor contemporane, privind locul și rolul socialismului în lume, secretarul general al partidului afirmă cu hotărîre: **„Avem deplina încredere că numai socialismul poate să asigure adevărata egalitate între oameni — atît socială cît și națională — să creeze condiții pentru afirmarea personalității umane, pentru ca fiecare om să-și poată pune în valoare, în strînsă colaborare și unitate cu semenii săi, aptitudinile creatoare în orice domeniu de activitate".** Profunda analiză a capacității sistemului socialist exclude stilul triumfalist de apreciere a realizărilor noastre, ca și subaprecierea acestora. Sărăcia în socialism este un nonsens, dar totodată nivelul de viață depinde, fundamental, de calitatea muncii noastre în toate domeniile.

Afirmarea unei calități superioare a muncii și vieții în patria noastră este puternic impulsionată de concepția novatoare a tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, cu privire la raportul nemijlocit dintre dezvoltarea forțelor de producție și conștiința socială. În acest sens, conștientizarea necesității dezvoltării bazei tehnico-materiale a societății noastre devine un factor important în afirmarea unui nivel superior de civilizație și cultură.

Teza cu privire la continuitatea procesului revoluționar este de natură să impulsioneze manifestarea plenară a capacității profesionale, ca și a talentelor spirituale specifice poporului nostru, prin care de altfel, s-a asigurat un trecut demn, să garanteze un prezent demn și un viitor care se înscrie în devenirea socialistă și comunistă a umanității. Dispunem de un sistem instituțional unic în felul său, după cum aprecia secretarul general al partidului, prin care se asigură un cadru corespunzător pentru participarea nemijlocită a maselor la adoptarea și înfăptuirea deciziilor. Desigur, democrația, în condițiile actualei revoluții științifico-tehnice, impune competența profesională și politică, dimensiuni intrinseci personalității noi. Pentru noi, românii, teza autoconducerii muncitorești, ca și afirmarea ei nu constituie o noutate, ea fiind afirmată cu mult înainte de tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** în opera sa teoretică. Aplicarea acestei teze se realizează în funcție de condițiile naționale-statale specifice și în acest spirit devine imposibilă acceptarea unui anumit model de socialism. În România socialistă, această Teză se obiectivează în condițiile dezvoltării echilibrate și armonioase a economiei naționale, ceea ce constituie o contribuție românească la dezvoltarea teoriei și practicii revoluționare. În dezvoltarea socialismului în general.

Într-un asemenea context teoretic și practic, România socialistă a demonstrat că, sub conducerea unui partid revoluționar, a cărui program este orientat de un mare strateg, poate rezolva toate problemele pe care ni le pune viața, poate crea condițiile afirmării nestingherite a capacității creatoare a poporului, a tuturor fiilor patriei, fără deosebire de naționalitate. În acest mod și în asemenea cadru, mîndria națională devine un atribut esențial al omului nou, iar conștiința de sine și pentru sine a poporului român un factor propulsor al devenirii noastre comuniste.

Lector univ. dr.

Ioan PELEȘ

SPRE COMUNISTUL ȚĂRII

Prin timp, urcînd treaptă cu treaptă,
Spre comunistul țărm visat,
Demnul, făurim visul de aur
Condusi de un Viteaz Bărbat.

Prin El, e astăzi dirz partidul,
Și-i inimă, pentru popor :
Aceleași limuri cinită țara,
Vibrînd cu steagul tricolor.

Porniți pe drumul de-mplinire,
Nutriți din vechile istorii,
Trăim avîntul vieții demne,
Sub roșul flamurei de glorii.

Cîrmaciul ferm, mereu la proră,
Conduce țara-n al ei zbor,
Ne-apropie de aurora :
Ev comunist, clar viitor !

Irimie STRAUȚ

Continuitatea procesului revoluționar în socialism

Sub influența puternică a bogăției de idei de o inestimabilă valoare a cuvîntării tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretar general al Partidului Comunist Român, cu prilejul aniversării zilei de naștere, se impune teza cu privire la continuitatea procesului revoluționar în etapa actuală de dezvoltare a societății socialiste românești, care se înscrie printre acele mari idei-forță care situează evoluția dialectică a socialismului spre comunism ne coordonatele unor noi deschideri teoretice și practice.

Suportul ideii continuității procesului revoluționar îl constituie transformarea permanentă a societății socialiste, transformare ce vizează ridicarea acesteia pe trepte noi, calitativ superioare, în cadrul unui proces complex de depășire a diferitelor contradicții, de înlăturare a vechiului și afirmare a noului, tot ceea ce este înaintat, progresist. Este meritul secretarului general al partidului de a fi sesizat necesitatea reconsiderării schemei revoluție-evoluție istorică, de a fi regîndit, într-o lumină nouă, însuși conceptul de revoluție socialistă. Tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** a pus cu putere în evidență faptul că în condițiile construcției socialiste și comuniste revoluția pătrunde evoluția, ceea ce face ca această operă să capete în întregul ei caracterul unui proces marcat de neîntrerupte transformări calitative, revoluționare, de mare amplitudine. Raportul revoluție-evoluție istorică dobîndește astfel o configurație nouă, revoluția constituind nu numai o etapă a construcției noii orînduiri — etapa cuceririi puterii politice și așezării pe baze socialiste a economiei și a celorlalte domenii de activitate, — cum s-a considerat mult timp, ci, ca modalitate a dezvoltării sociale, ea caracterizează întregul proces, permanent inovator, de edificare a socialismului și comunismului.

Într-adevăr, practica socială a relevat că relațiile și structurile social-politice instituite inițial prin victoria socialismului nu sînt pe deplin și definitiv constituite, imuabile, complexitatea și continuitatea procesului de făurire a noii orînduiri determină necesitatea dezvoltării puternice, în continuare, a forțelor de producție, prin asimilarea celor mai noi cuceriri ale revoluției științifice și tehnice ce această bază, perfecționarea permanentă a relațiilor de producție și sociale, a întregii vieți social-politice și cultural-ideologice. Criticînd tendințele triumfaliste care s-au manifestat în procesul construcției socialiste, dezvăluind consecințele lor dăunătoare, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** a arătat că edificarea noii orînduiri este un proces îndelungat, deosebit de complex, nu lipsit de greutăți și dificultăți, căruia îi sînt inerente anumite contradicții, lupta dintre nou și vechi, ceea ce reclamă, în mod necesar, un permanent efort creator, spirit militant și intransigență revoluționară în toate domeniile de activitate.

Într-o perioadă cînd în literatura marxistă și politică[1] își fac loc abordări care, departe de a deschide o perspectivă socială optimistă, rațională, cum cred respectivii teoreticieni care se ocupă de ceea ce el numesc „dislocări", „reformări", „deschideri" ale marxismului, socialismului științific, este meritul de neegalat al partidului nostru și al secretarului său general de a păstra în practica și teoria politică cu fidelitate și intransigență revoluționară, fără rabat, principiile socialismului științific. În acest sens, spunea tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** ...**nici nu sînt — și nici nu vreau să fiu — în rîndul acelora care îsi pierd încrederea în justețea socialismului, a concepției revoluționare despre lume și care nu văd situația reală, perspectivele luptei revoluționare**". Spiritul revoluționar comunist a însemnat întotdeauna atașament total față de idealul socialist, convingerea profundă în justețea acestuia, încredere nelimitată în triumful socialismului și comunismului. Ar fi greșit însă a se considera că aderiunea la idealul socialist este de substanță revoluționară doar în perioada luptei pentru înlăturarea rînduielilor burgheze. În fapt, atașamentul deplin față de socialism, ca orînduire în proces de construcție, presupunînd înțelegerea caracterului continuu perfectibil al acestei orînduiri, a necesității de a participa activ la făurirea ei, constituie expresia unei trepte superioare a spiritului revoluționar comunist. Situația, azi, este într-adevăr nouă. Dacă, în trecut, în perioada luptei pentru cucerirea puterii politice, se urmărea înlăturarea unei societăți anacronice, depășită istoric, astăzi, acțiunea revoluționară este promovată de pe poziția angajării plenare într-o operă de construcție, a devotamentului nemărginit față de noua societate, supusă unor permanente îmbogățiri calitative — societatea socialistă — în sconul afirmării tot mai puternice a principiilor și valorilor ei. Intrucît vechiul nu părăsește scena vieții sociale și individuale înainte de a fi fost învins, spiritul revoluționar se manifestă ca spirit de luptă, imprimînd acțiunii transformătoare caracterul unei noi acțiuni revoluționare. Lupta revoluționară are un caracter permanent, ea va continua în forme noi și cu conținuturi specifice de la o etapă la alta a construcției noii orînduiri.

Continuitatea procesului revoluționar, ca expresie sintetică, generalizată, a transformărilor calitative, intensive, ce au loc în ansamblul vieții materiale și spirituale, nu este un simplu enunț livresc, ci o realitate vie, un fapt cotidian, ce se proiectează în perspectiva devenirii comuniste a societății noastre.

Conf. dr. Elisabeta IELI

Justețea principiilor socialismului științific

Cu prilejul sărbătoririi zilei de naștere și îndelungatei activități revoluționare ale secretarului general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, numeroase colective de oameni ai muncii, reprezentanți ai unor întreprinderi, organizații și instituții, exprimînd profundă stimă și nețărmurită recunoștință, au adresat tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU** vibrante felicitări și urări. Intre aceste mesaje se detașează, prin conținut și semnificație, Scrisoarea omagială a Consiliului Politic Executiv, Consiliului de Stat și guvernului, care evidențiază eroica activitate revoluționară consacrată de tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, cu nețărmurita dăruire și abnegație, „idealurilor supreme de libertate socială și națională, aspirațiilor de independență, pace și progres ale națiunii noastre", deciziile, indicațiile și tezele de excepțională însemnătate teoretică și practică, suflu inovator de a descătușat marile energii ale poporului, calea „punerii deplinei în valoare a strălucitelor virtuți ale socialismului ca orînduire superioară oricăror forme de organizare socială care au existat pînă acum în istoria umanității".

Mulțumind pentru mesajele și felicitările primite tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, în Cuvîntarea rostită la solemnitatea sărbătoririi zilei sale de naștere și îndelungatei activități revoluționare subliniază că aprecierile și urările adresate reprezintă dovada încrederii depline a întregului nostru popor în justețea politicii partidului și statului nostru, bazate pe principiile socialismului științific. În acest timp, Cuvîntarea tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU** din 26 ianuarie 1989, conturînd un bilanț al mărețelor înfăptuiri, generalizînd experiența construcției socialismului din țara noastră, meditînd responsabil la realitățile, direcțiile și măsurile luate în alte țări, se prezintă ca un important document politic, aviînd o contribuție de prim ordin la dezvoltarea creatoare a teoriei revoluționare a clasei muncitoare.

Revoluția și construcția socialismului în România a însemnat nu numai lichidarea burgheziei și moșierimii, instaurarea puterii politice a clasei muncitoare, crearea unor noi relații între oameni întemeiate pe proprietatea socială asupra mijloacelor de producție, ci mai ales dezvoltarea rapidă a industriei, modernizarea agriculturii, afirmarea științei și tehnicii, generalizarea învățămîntului de 10 ani, înflorirea artei și culturii. Succesele istorice obținute de poporul român în ultimele decenii demonstrează justețea principiilor teoriei revoluționare a clasei muncitoare, posibilitățile uriașe pe care le oferă socialismul dezvoltării omului, afirmării idealurilor de eliberare națională și socială. Pe de altă parte, este evident că noua orînduire nu a putut rezolva automat, dintr-o dată, toate problemele sociale și politice, uneori s-au comis erori și s-au înregistrat rămîneri în urmă, dar ar fi principial greșit și ar dăuna interesele clasei muncitoare să se subaprecieze realizările obținute și mai ales să idealizăm trecutul. **„Nu socialismul este cel care a dus la unele stări de lucruri negative într-o țară sau alta** — arăta tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, în Cuvîntarea din 26 ianuarie 1989 — ci tocmai **în condițiile principiilor științifice ale socialismului, nesocotirea cerințelor legilor obiective și, în primul rînd, a necesității dezvoltării continue a forțelor de producție — factorul revoluționar hotărîtor pentru construcția socialismului ca de altfel pentru dezvoltarea oricărei orînduiri sociale**".

Capitalismul este un mod de organizare a societății perimat, bazat în esență pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție (întreprinderi, fabrici, bănci, pămînt etc.). Ideologii burghezi susțin insistent, deși fără a aduce argumente cît de cît convingătoare, că numai „inițiativa privată" asigură interesul pentru muncă (de fapt interesul pentru profit). Experiența construcției socialismului demonstrează însă existența unei varietăți de forme de cointeresare materială și morală, diverse tehnici economice și în primul rînd metodologii sociologice și psihosociologice pot perfecționa oricît de mult normarea muncii, și retribuția personalului, posibilități științifice îngăduite de proprietatea privată asupra mijloacelor de producție și deci de neconceput în capitalism. Principalul efect al proprietății private asupra mijloacelor de producție este polarizarea cetățenilor în proprietari și proletari, menținerea și adîncirea unor grave inegalități sociale și naționale, generînd permanent tensiune social-politică și pervertire morală, contradicții antagoniste esențialmente opuse democrației afișate și valorilor umaniste perene ale civilizației moderne.

Astăzi, mai mult ca oricînd, sînt necesare analize teoretice, dezbateri politice implicînd multiple puncte de vedere, schimburi de idei și confruntări de opinii, dar acestea nu trebuie să ducă la abateri de la principiile fundamentale. S-a ajuns, din păcate, la situația aberantă de a se propune muncitorilor să renunțe de bună voie la proprietatea lor (atît de greu cucerită) asupra mijloacelor de producție: **„pentru noi sînt de neînțeles tezele care-ți fac loc în unele țări — precizează tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — și care deschid calea, din nou, diferitelor forme de proprietate particular capitaliste. Care, muncitorii care au devenit proprietari ai mijloacelor de producție trebuie să se întoarcă înapoi, să predea din mîna lor mijloacele de producție unor particulari? Să devină din nou salariați — în număr mai mare sau mai mic — la un capitalist, fie el octogenar ai țării respective sau străin? Ce are comun cu socialismul acest lucru?"**

Creșterea rolului conducător al partidului, perfecționarea activității organelor de stat afirmarea democrației muncitorești-revoluționare, dezvoltarea relațiilor sociale pe baza principiilor și vieții comuniste, a eticii și echității socialiste creează un cadru optim de emancipare și omogenizare, de întărire a unității naționale. Patria noastră înaintează imetuos spre un nou stadiu de dezvoltare economică și socială; făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate va permite României să treacă la conținutul noului mileniu în edificarea e noului — cea mai dreaptă și rațională formă de organizare a vieții sociale, visul de aur al omenirii.

Dr. Constantin STRUNGĂ

Pentru triumful ratiunii și realizarea păcii în lume

Marile realizări ale națiunii noastre socialiste, legate de personalitatea secretarului general al partidului, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, pe calea progresului material și spiritual, includ, în mod firesc, o amplă activitate în sfera relațiilor internaționale în vederea realizării unei lumi mai bune și mai drepte.

Constantele politicii externe românești au fost sărbătorite cu prilejul reafirmate în cuvintarea secretarului general al partidului nostru, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, rostită cu prilejul zilei de naștere și a îndelungatei sale activități revoluționare. Și din Cuvintarea ținută cu prilejul zilei sale de naștere, precum și din Scrisoarea omagială adresată secretarului general de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. se degajă profundul umanism care caracterizează întreaga operă teoretică și practică a conducătorului partidului și statului nostru.

Politica externă românească, afișată în strînsă legătură cu întreaga strategie a dezvoltării socialiste a țării noastre, purtînd amprenta gîndirii și acțiunii novatoare a secretarului general al partidului, are ca obiective principale realizarea unor contribuții de substanță la rezolvarea marilor probleme cu care se confruntă omenirea. Strategia de politică externă românească au în bază o concepție globală, principiile promovate — ale egalității, independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, nerecurgerea la forță și amenințarea cu forța — urmăresc intensificarea cooperării cu toate statele, realizarea unei lumi mai bune și mai drepte, instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

Oprirea cursei înarmărilor, trecerea la dezarmare și în primul rînd la dezarmarea nucleară, reprezintă, în concepția tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, problema primordială a epocii, a prezentului și viitorului omenirii.

Pornind de la realitățile lumii contemporane, amplu și științific analizate în documentele partidului nostru, a faptului că cele două mari tendințe actuale continuă să se confrunte, pe de o parte forțele care acționează în vederea reîmpărțirii zonelor de influență, pentru amestec în treburile interne ale altor popoare, iar pe altă parte forțele care militează pentru apărarea păcii, pentru dezarmare și independența națională, țara noastră, sub conducerea t o v a r ă ș u l u i **NICOLAE CEAUȘESCU**, militează consecvent pentru respectarea legalității internaționale, pentru democratizarea raporturilor internaționale și pentru soluționarea tuturor diferendelor exclusiv pe căi politice.

Pornind de la primordialitatea absolută a problemei păcii, în recenta cuvintare, secretarul general al partidului insistă asupra dezarmării, concepția sa relevîndu-și forța de convingere, avînd la bază o solidă ancorare în realitate, caracterizîndu-se totodată și printr-o lucidă definire a perspectivelor imediate și de durată. Abordarea responsabilă a problematicii internaționale actuale are în vedere, în concepția românească, și necesitatea restructurării cadrului economic internațional, a asigurării pentru toate statele a unor condiții egale de dezvoltare, pentru lichidarea subdezvoltării, a marilor decalaje dintre țările bogate și sărace, pentru soluționarea problemelor economico-financiare și pentru realizarea unei noi ordini economice și politice internaționale.

Rezolvarea marilor probleme cu care se confruntă omenirea în etapa actuală impune mai mult ca oricînd creșterea participării tuturor statelor la acest proces, îndeosebi a țărilor mici și mijlocii, democratizarea relațiilor internaționale, designur, fără a ignora rolul ce revine marilor puteri. Un rol sporit trebuie să revină, în viața internațională, Organizației Națiunilor Unite, România militînd constant pentru creșterea rolului acesteia și pentru respectarea postulatelor Cartei O.N.U.

Dacă pentru poporul nostru pacea reprezintă un obiectiv central, în vederea realizării și un rol hotărîtor revine solidarității active a forțelor înaintate din lume, pacea fiind chezășia progresului general al umanității.

Înaltul umanism, spiritul democratic, atașamentul revoluționar față de cauzele nobile ale umanității, îl situează pe conducătorul partidului și statului nostru în constituția contemporaneității, ca pe un autentic erou al libertății popoarelor.

Corneliu POPEȚI

Alese daruri sufletești

Marea sărbătoare a partidului, a poporului român — aniversarea zilei de naștere și împlinirea a peste cinci decenii și jumătate de eroică activitate revoluționară a tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, eliteorul de geniu al României socialiste, Erou între eroii neamului românesc, strălucit militant al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, luptător ferm și consecvent pentru triumful păcii și colaborării în întreaga lume — a fost marcată și de apariția unor volume omagiale, care înmănunchează în pagini vibrante cele mai alese sentimente de dragoste, de profundă stimă și nemărginită recunoștință pe care le nutresc, precum întreaga națiune, slujitorii condeiului, oamenii de cultură, față de ilustrul conducător vizionar al partidului și statului nostru.

Antologia **„EROUL"** (subintitulată **„Din inimile țării fierbinte omagiu tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU"**) scoasă de Editura „Eminescu", cuprinde aproape 100 de autori: poeți, prozatori, critici și istorici literari, muzicieni, filozofi și culturii personalități ale vieții social-politice, istorici, medici, lucrători din cinematografie, presă, radio și din alte domenii. Destinul literaturii din țara noastră a intrat sub orizonturi noi, fertile, în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea, cînd istoricul forum comunist exprimînd voința unanimă a întregului popor, l-a ales pe tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** în suprema funcție de secretar general al partidului. În această epocă de aur a istoriei noastre, arată Dumitru Radu Popescu, **„scriitorului din România i s-au deschis porțile înțelegerii, citirii, interpretării, în primul rînd, a ceea ce constituie specificitatea poporului din care face parte, din care s-a născut, i s-a restituit timpul istoric, trecutul de luptă și năzuințe multimilenare, fără de care este imposibilă abordarea, cu șansa de dreaptă judecată, a prezentului. În același timp, în noul climat de edificare a socialismului în România, scriitorului i-a fost încredințată menirea de mare responsabilitate de a vorbi despre unicul autor ai tuturor cîte se zămislesc și se vor zămisli pe aceste locuri: poporul. I-a fost subliniată, cu puterea înțelegerii rolului specific artei, misiunea de a da mărturie pentru viitor despre omul acestui timp, a cunoaște aspirațiile, bucuriile și suferințele, succesele-și împlinirile".**

INSCRIPȚII PENTRU MILENIUL TREI, volum apărut la Editura Militară, reunește **eseuri, reportaje și rememorări**, axate pe nobila idee: ce lasă epoca noastră moștenire viitorului? Prețuirea jertfei înaintașilor, spiritul revoluționar, manifestat în realizarea măreților obiective ale construirii socialismului, sub auspiciile duratei istorice, reverberează în varietatea tematică a cărții, scriitorii invederînd că sînt suflet din sufletul neamului lor, că trăiesc profund mîndria de a fi contemporani cu nepieritoarele ctitorii ale prezentului socialist, al căror genial arhitect este secretarul general al partidului, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**.

La aceeași prestigioasă editură a văzut lumina tiparului și volumul de versuri **ÎNALT ONOR SUB FLAMURI DE EROI**, cure cuprinde, după cum se specifică în pagina de gardă a cărții, poezii **„selecționate din creațiile cele mai reprezentative ale membrilor cenaclurilor literare de pe lîngă casele armatei, unitățile și instituțiile militare de învățămînt (...). Autorii lor sînt ostași cu și fără uniformă, reuniți sub semnul poeziei și al dragostei de țară"**. Poezile sînt grupate în trei cicluri: I. **Înalt onor sub flamuri de eroi**; II. **Partidul, în ev de împlinire**; III. **Ostașul poartă țara în suflet și-n privire**, care, prin însăși titlurile lor sugestive, sînt concludente în privința temelor fundamentale ale creațiilor poeților-ostași: dragostea de partid, popor, țară, precum și stimă și recunoștință față de conducători. Cităm versuri vibrante aparținînd unor creatori timișoreni: **„Doi lucceferi / Străluceșe etern // Pe bolta senină a țării / Iniruchiparea vie / A iubirii de patrie"** (locotenent major Sorin Greșu); **„Ești cuget de lumină dincolo de timp / Și floare ești, înfipită-n trupul glie, / Ești flacără de luptă arzînd necontenit / Lîngă cel care este mîndria României"** (căpitan Carolina Orza). Poeții-ostași sînt prezenți în acest volum cu emoționante poezii, izvorîte din inimă, întru cinstirea aniversării marilor eroi ai neamului și tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, secretar general al partidului, președintele Republicii și tovarășa academician doctor inginer **ELENA CEAUȘESCU**, savant de largă recunoaștere internațională, care, împreună, și-au dedicat întreaga viață și putere de muncă ridicării patriei pe noi culmi de civilizație și progres, întăririi păcii, înțelegerii și colaborării între toate națiunile lumii.

Aurel TURCUȘ

O exigentă reexaminare a practicii

În acest ianuarie, de mai multe ori aniversar, în care am avut prilejul de a consemna centenarul primei proiecții în universalitate a limbii românești, începutul de an ne-a rezervat și momentul de cardinală importanță pentru istoria noastră nouă: reexaminarea exigentă a experimentării în spațiu autohton a principiilor socialismului științific. Recurgînd la geneza istorică a faptelor, nu doar prin inventarierea lor, și precizînd că alte fapte noi, încă insuficient prelucrate teoretic, legitimează redimensionarea periodică a concepțiilor în funcție de ritmurile și prioritățile obiective ale practicii, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** a lansat în dezbaterile politologice contemporane clarificări de o inestimabilă valoare epistemică. În manieră consecvent partinică și polemizînd cu acea practică socialistoricică în care se fac prezente conotațiile difuze proprii cotidianului, s-a subliniat cu toată gravitatea pericolul blocării vizibilității epistemologice de un practicism îngust, datorat refugiului în noțiuni cu mare încărcătură factuală, posibil de a genera gesturi spectaculoase din rațiuni propagandistice, dar antrenînd riscul lichidării structurilor de rezistență teoretic-doctrinară și practic-revoluționară ale socialismului. De aceea, dezvoltarea creatoare nu trebuie să conducă nici la o poluare informațională ineficientă, nici la empirism conjunctural greu de articulat cu proiectul social și uman de esență comunistă, iar **redefinirea practicii, prin raportare la exigențele profesionalizării**, constituie o achiziție de o importanță care o plasează în miezul celor mai response ale dezbaterii asupra opțiunilor valorice de viitor.

Echidistanți atît față de retorica anticomunistă care are pretenția de a fi colonizat, propagandistic, problematica umană, cît și față de confuziile existente chiar în dezbaterile din rîndul marxiștilor, secretarul general al partidului nostru, t o v a r ă ș u l **NICOLAE CEAUȘESCU**, în Expunerea de la aniversarea îndelungatei sale activități revoluționare și a zilei sale de naștere a referat imperativul asimilării culturale a noilor componente ale muncii generate de revoluția științifico-tehnică și de transformările fără precedent în complexitatea vieții internaționale. Reliefarea ideii că întreaga noastră dezvoltare este, în primul rînd, o problemă de cultură reprezintă un moment de clarificare și de decantare normativ-axiologică a practicii în curs. Umanizarea integrală a societății se dovedește a fi posibilă numai prin reconstrucția axiologică a omului. Acestei rațiuni îi corespunde, de fapt, plasarea lui în centrul întregului proiect social și uman de esență comunistă. Cucerirea realității economice prin socializarea întregii ere rietăți nu o fost, și cu atît mai puțin nu poate fi considerată de acum încolo, ca scop în sine; dar nici nu se impune renunțarea la socializarea proprietății în viitor!

Proiectată în registru comparativ, experiența românească și preocupările de ridicare a cotei profesionalizării tuturor tipurilor de activități denotă nu un potențialiv apetit pentru inedit, ci alinierea la preocupările similare. Instrucît, prezentă în toate prognozele, dimensiunea umană a dezvoltării constituie problema cardinală a contemporaneității și-și găsește răspunsuri diferite în funcție de sistemele sociale în care se reflectă. **Socialismul, însă, ca sistem social tînăr, nu se poate maturiza structural prin împrumuturi necritice din alte sisteme, ci consolidîndu-și propria sa bază** ca premisă pentru asigurarea unei dezvoltări libere și prospere a personalității umane.

Dezvoltarea proporțională echilibrată în profil teritorial, a bazei tehnice, perfecționarea bazei umane a structurilor organizatorice, creșterea nivelului general al culturii și civilizației, creșterea unei spiritualități cu conținut socialist, coroborarea cu orientările celor mai recente documente programatice constituie garanția tot mai trainică a înfăptuirii drepturilor și libertăților democratice plenare într-o România comunistă multilateral dezvoltată și tot mai activ angrenată în democratizarea reală a vieții internaționale.

Ștefan BUZĂRNESCU

Arthur Porumboiu

POEM PENTRU PATRIE

Patrie de miere și lumină,
Patrie de spice și oțel,
ne regăsim în tine cum viitoru-n muguri,
cum apărarea-n armele eliberate din rastel.
E-o bucurie lină,
și-i clorofilă-mbelșugată-n foi,
dar știm să ocrotim și
sfintele-oseminte,
știm să-i păstrăm vii pe eroi!
Știm că pământul fără noi ar fi
un ocean de singurătate;
de aceea îl dăruim căldura noastră
cum pioala-și dăruiește undele bogate.
Ne contopim cu El.
Sintem chiar țara
de lapte, grîne și oțel;
și-o apărăm
cum spicele apără vara.
Patrie de lumină
și de miere,
ne ești necesară
ca fiului din artere!

VOI CUNOAȘTE

Sufletul vrea să intre
în trunchiul salcîmului —
acolo gîndul apărare
și liniște, liniște!
Nu-mi va trece prin crengi
numai lucifericul vînt,
ci și snopii de soare!
și integrîndu-mă-n structura lor,
voi cunoaște eterna reînoarcere.

ȘI DEODATĂ

Și deodată devii liber ca ploaia:
gîndul morții dispare
precum razele-n picăturile translucide.
Acum fericirea e chiar faptul de A Fi,
și a lăsa lumina să-ți umble febrilă
peste mîini.
Adunînd bucuria în tine
cum lucrătoarele aurii în faguri.

ZIDIT ÎN FIBRELE TIMPULUI

Zidit în fibrele timpului, care
n-aș mai cunoaște umila
destrămare?
Și cine mi-ar mai da harul
cuvintului
și forța dragostei pure
ce singură naște virginale conture?
Nu, nu vreau zidirea-n fibrele
timpului inform!
Lăsați bucuria și durerea să mă are,
și să fiu doar atît: om
ce cunoaște cuvîntul, și-aude larba
crescînd sub fertilul soare.
Lăsați-mă cu neliniștile,
cu-ntrebările
ce-mi umblă prin sufleț și-n creier
ca mincrii prin galeriile negre
și ca sunetele în creier.
Nu cer nemoarte,
nu cer o neatînsă de timp temelie
ce m-ar conține în ea;
mă bucură-o secundă-n frenezie
cînd sufletul îsi naște dragostea!
Eu timpului nemoarte nu-i cer!
Aici, în sînt pămînt fertil și cer!

Miron Țic

PATRIA

Patria este tot ce privirea noastră
Vede
De la sămînța pămîntului
ce înflorește
în fiecare brazdă muncită
Pînă la florile de măr și la bobocii
De trandafir ce-și deschid parfumul
De vie și de liniște.
Patria este locul
Unde se adună toate gîndurile bune
Și cu drag îi rostim al său nume
ROMÂNIA.

ALBE SEMNE

Cai iernii, albii cai,
Semne lunecînd în zare,
Peste gurile de rai
Ninge fără încetare.

Cai iernii, albii cai,
Cu pielea aburind, curată,
Vă-ndemn în cel mai dulce grai
Zăpada e a voastră toată.

Cai iernii, albii cai,
La sănii lunecînd cu zurgălăi
Cu voi mă-ndepărtez
Și tot cu voi
Mă-ntorc pe inserări de văl.

Cai iernii, albii cai,
Semne respirînd în zare,
Peste gurile de rai,
Ninge fără încetare.

DE TINE

De tine-mi este dor,
De tine-mi este drag,
Sufletul de culoarea macilor
Mă cere din ai copilăriei prag.

De tine eu mă știu chemat,
De tine eu mă știu iubit,
Cînd ajung la tine-n sat,
Mă privești la nesfîrșit.

De tine scrie iubită Mamă,
Atît de mult te iubesc,
Cînd îți iei de pe cap a ta năframă,
Parcă toți merii înfloresc.

De tine-mi este dor,
De tine-mi este drag,
Sufletul de culoarea macilor
Mă cere din ai copilăriei prag.

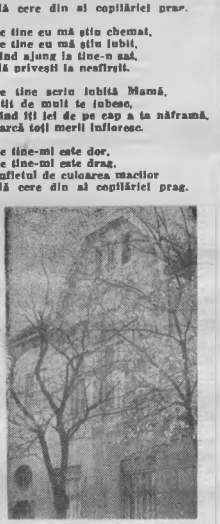

Doru Macrin

MĂRTURISIRE

Drumul de trudă se face
Aripă și stea,
Cînd îți mingîi lutul și fructele,
Patria mea.

Cînd îți cuprind apele
Și umbra brădeștiului,
Cînd se-adună sudoarea și roua
Sr[illegible]pana postului!

Cînd se deschide inima,
Melodioasă ca o carie,
Cît mai respiră casa părintească
Acolo, într-un sat, departe,

Numai pe cerzile timpului
Te pot cînta
Cînd se adună toate doinele
În stema ta.

LA POARTA PĂRINȚILOR

Bat gîndurile, timpurile bat
La inima părinților din sat,
Și degetele bat ca niște astre
La poarta de stejar a casei noastre.

Sub streașină, ca sub o șoaptă mică,
Demult își face cuib o rîndunică,
Și se-nfioară seara niște glastre
La poarta de stejar a casei noastre.

Îmi vin scrisori ca florile de tei
De la părinți, ca să mai știu de ei,
Cînd bate dorul dinspre zări albastre
La poarta de stejar a casei noastre.

Bat gîndurile, timpurile bat
La inima părinților din sat
Și degetele bat ca niște astre
La poarta de stejar a casei noastre!

MAMĂ, SUFLET URIAȘ

Au s-o simtă după șoapte,
Au s-o creadă după pași,
Ochii mei de bună seamă,
Mamă, suflet uriaș.

Munții să mai dea răcoare
Și tăria la urmaș,
Tu rămîi la baza lumii —
Mamă, suflet uriaș.

Cad sciniei din clopot nopțiea,
Oameni cad pe-un alt făgaș,
Tu rămîi eternă-n vreme,
Mamă, suflet uriaș.

EU PLEC LA JIU

Lui C. Brâncuși

Noapte de copilărie,
O metaforă, și-atît.
Steiele din vesnicie
Puse colier la gît.

Mă ducea de mînă muma
Pînă dincolo de ea.
Din azur căzuse bruma,
Argintîndu-mă mereu!

Spuza norilor, buimacă,
Roibii ceții fără frîu;
I-am spus inimii să tacă
Din llobița pîn-la rîu.

M-au surprins în lacrimi zorii;
Ce departe-i satul. Stîu.
N-au aflat nici azi cocorii
De plecarea mea la Jiu.

PIATRĂ RARĂ

Inelul tău de fum, cu piatră rară,
L-am înjeles cu jar de catifea,
Cînd disperarea mieslui de vară
Cu bruma-i de sărut prin noi trecea.

Și tu erai de piatră, piatră rară,
O punte între ceață și senin,
Cînd fluturi tandri, într-un miez de vară,
Puneau pecetea lunii pe destin.

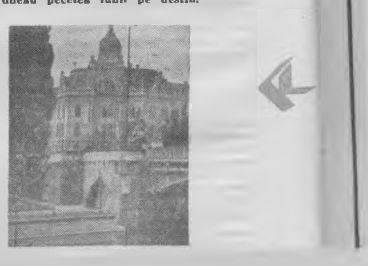

Cuvintele lui Eminescu

„Mîntuirea" cuvintelor. *În veacul scurs de la trecerea sa în eternitate, s-a adunat un număr impresionant — o adevărată bibliotecă — de studii și cercetări privind viața și opera Poetului. Printre acestea, o figură aparte face lucrarea reputatei lingviste Luiza Seche, intitulată* Lexicul artistic eminescian în lumina statistică *(Ed. Academiei R.S.R., 1974). Un tom masiv, alcătuit aproape exclusiv din tabele și cifre, arid la prima vedere și — cel puțin pentru nespecialist — de o utilitate incertă. Cui va avea însă curiozitatea să-l parcurgă, i se va impune concluzia că munca tenace, migăloasă și răbdarea benedictină a autoarei se dovedesc în cel mai înalt grad revelatoare.*

O primă constatare și totodată surpriză — singura, de altfel, asupra căreia ne putem opri în acest spațiu — ar fi aceea că Eminescu nu s-a folosit decît de un număr de 5 016 cuvinte. Nu e o cifră mică, totuși neașteptată dacă ne gîndim că Poetul a cunoscut și a stăpînit ca nimeni altul limba română. Căutînd mereu, obstinat și neobosit, „cuvîntul ce exprimă adevărul", cum de n-a simțit nevoia să recurgă la cît mai multe cuvinte? Nu. Pentru a crea acea fabuloasă realitate pe care azi o numim „universul eminescian", el n-a avut nevoie decît de 5 016 cuvinte. E și aceasta semnul genialul. Mai mult: covîrșitoarea majoritate a acestor cuvinte aparțin fondului principal al limbii române, ceea ce va să spundă că, pentru a crea toată profuziunea și profunzimea de gînduri și de imagini, el s-a folosit aproape exclusiv de cuvintele prin care neamul său își exprima de veacuri noțiunile fundamentale ale vieții.

Dar care sînt măcar cîteva dintre aceste cuvinte? Iată-le pe primele, în ordinea frecvenței lor: ochi, lume, viață, umbră, față, dulce, lună, noapte, alb, negru, suflet, vis, a da, inimă, cer, cap, tubi, stea, floare ș.a.m.d. Sînt toate cuvinte foarte comune, dar, în același timp, cuvinte polisemantice. Umbră, bunăoară, înseamnă la Eminescu și întunerime, și loc umbros, și pată întunecată, și întruchipare vagă, și fantomă, năluci, și ființă fantastică, și ființă foarte slabă, și aparență. Care sînt acum cuvintele-cheie, altfel zis, cuvintele „preferate", adică acelea care, comparativ cu ceilalți scriitori contemporani cu el, revin în opera lui cu o insistență particulară? Iată-le pe primele, tot în ordinea frecvenței: ochi, umbră, dulce, lună, noapte, suflet, vis, stea, floare ș.a.m.d. Ele sînt capabile să contureze, doar ăsa, prin simplă enumerare, profilul romantic al genitului. Le vom regăsi, poate cu o și mai mare frecvență, în opera epigonilor, dar zadarnic i ei n-au reușit decît să le prăvălească din nou în banalitatea în care somnolau înainte de intrea lui Eminescu. „Poetul — spunea Lucian Blaga — nu este un mînuitor, ci un mînuitor al cuvintelor. El scoate cuvintele din starea lor naturală sunce în starea de grație". Este exact ceea ce Eminescu. Numai genitul său a reînmînuiască" acele cuvinte, scoțîndu-le sărăcimurile lipsite de relief ale uzurilor. Lucrarea sa asupra cuvintelor n-a fărîm cantitativ, ci calitativ. El le-a conferit viață, cu puteri, sensuri, conotații și nuanțe și nimitoare, plăsmuind cu ele o lucrăprinzătoare și superbă în unicitatea

LUCEAFĂRUL. *1883 a fost anul în care al creației eminesciene. Au apărut poezile care adună în versul lor toate desăvîrșirii, așa cum o lentilă strînge razele ei soarele într-un singur punct. Poezii de o descoperitoare simplitate și de adîncime, pure și în camp grave, bătute de gînduri, da nostalgiomatice presentimente. Nu mi le spina decît ca pe un șir de clopote, de cristal, care, a dată cu limpezimea nasc neașteptate trăiri ale luminii, la cele de bronz, cărora le răspund dincolo de codru îndepărtatele chemări ale*

„Cînd amintirile-n trecut / Încep mă cheme..."

„Stefane, mărita ta, / Tu la Putna sta..."

„Și dacă ramuri bat în geam / Și-remur plopii..."

„Vreme trece, vreme vine / Toate și nouă toate..."

„Nu credeam să-nvăț a muri vre..."

„Trecut-au anii ca nori lunga e..."

„S-a stins viața Iaintei Veneții..."

„Se bate miezul nopții în clopotul mă..."

Dar mai ales și în primul rînd:

„A fost odată ca-n povești / A fost odată, / Din rude mari împărătești, / Frumoasă fată..."

Așadar, mai ales și în primul rînd Luceafărul, poemul care, alături de Mioriță, stea și socotit de acum opera emblematică a noastre literaturi, poate chiar a întregii spiritualității. Zece ani a durat elaborarea, tainicul proces de distilare pînă la cel nobile și rare esențe. Versurile sale au trecut laborioase prefaceri, unele ipostaziindu-se de variante pînă la forma definitivă a scăpărat pentru întîia oară în aprilie 1883 a apărut la Viena, în Almanahul lății Academice „România Jună". A fost apoi în august în „Convorbiri literare" în decembrie e inclus în volumul de Poezii de Titu Maiorescu. S-au scris de atunci Luceafărul exegeze, studii, comentariile, eseuri. O întreagă bibliotecă despre un. Și încă se va mai scrie, căci miracolul al în puterea de a-și arăta mereu alte și alte ce îndeamnă la meditație. El e poemul, prin excelență reprezentativ și, într-adă aș cum scria Tudor Vianu, a cărui pană de asemenea virful de diamant, „dacă ne ar vol ca în noianul vremurilor viitoare ga operă poetică a lui Eminescu să se pia...) și numai LUCEAFĂRUL să se păstrăm-napoștii noștri ar putea culege din ea inca esențială a poetului".

Să spunem acest basm copiilor noștri tru ca atunci cînd vor ajunge la deplina lege să-l caute, ca și noi, ori de cîte ori vor simți însingurați și triști și vor avea nevoie de noi puteri.

Radu CIOBI

Florile se lăsaseră. Căzuseră peste brazi borcanului. Acesta ara mult prea jăbărît pe fată de mărimea florilor. David vorbea. Eu stăteam țeapănă pe scaun. Nu știam ce să fac cu mîinile. Voiam să fiu cît de cît lejeră, firească, dar nu reușeam. Aprobam tot ceea ce el spunea. Ca un automat. Dădeam din capul de apte ori pe minut. Ațîțîndu-mă cîte un da. Uneori, înclinam capul, înainte ca el să termine frazele. Și-l mai înclinam o dată și la sfîrșitul frazei. Și nu se simță singur în conversație. Era paradoxal. Atît de dorisem, în fond, o seară de neuitat. Incît nici n-o crezusem posibilă și, deci, nici n-o așteptasem. Iar acum ce se alesese din această inițiație ? Intr-o clipă, mi-a venit să izbucnesc în rîs. Să rîd de propria-mi stare, nefirească, îngepenită. Dar n-am făcut-o. Ce bine ar fi fost s-o fi făcut ! Dar n-am avut curaj. Ceva m-a inhibat mereu. Pe neașteptate, mi-a revenit în minte imaginea Tribunalului. Și a persistat. Cu săși imbiscite și culoare întunecoase, cu ce pentru audiere și judecători scorțoși. Mi-am înfrînt orice urmă de drăgălășenie feminină. Eram tot mai mahmură, tot mai scrîș. tot mai indispusă și tot mai agitată. Mi-am gîndit și la acea inițiație, din inițiplare de la concert, cînd Ana mi-a trimis la trolejbuz, ca să scapa de mine. Îmi aminteam, cu amărăciune, totul. Și aproham mașinal replicile lui, pe care nu le mai ascultam. După trei-zeci și cinci de minute a plecat. Credeam că nu se mai termină vizita aceasta. Mă dureau picioarele. Incepusă să amorțească, din pricina poziției rigide, așa cum stătusem în timpul vizitei lui David. Acum, rămasă singură, am aprins toate becurile, peste tot, și în cămară, și în debara și în holuri. Am deschis și fereastra. Era răcoare. Da. Să fie lumină ! Să vadă toți vecinii că la mine se petrecuse ceva, căci pentru mine vizita lui David era un eveniment.

Ași fi vrut ca toată lumea să știe și să participe la euforia mea neînsemnată, să mă întrebe ce-i cu mine, iar eu să le răspund : „A venit în vizită David I.", adică doctor David I., căci pentru străini era doctorul David I. Dac-ar fi, acum, alei David ! Care ce-a simțit el ? A înțeles ori bucuria din sufletul meu ? Poate că da, poate, nu. Și am pornit-o pe străzi. Bucuria, din ființa mea, se revărsa. Și de peste tot parcă izvora bucurie. De pe crengi, de pe roțile mașinilor care treceau în viteză pe lîngă mine, de pe chipul nameniior, de pe iarbă, de pe... de peste tot. Acum, să-mi apară, în față, David ! Doamne ar fi o minune ! Poate mi-aș descleșta și eu gura cu mine vorbă mai ca lumea. Ce bine-ar fi ! Dar ce să gîndesc atît la trecut ? Acum sînt fericită ! Mergeam pe stradă și cred că rideam. Sigur, rideam. Și nimeni nu mă întreba nimic. Unii trecători mă priveau din curiozitate, alții, și cei mai mulți, erau indiferenți, ca și copacii, ca și băncile, ca și clorile, ca și casele. De ce nu bănuiau el, trecătorii, că vreau să le vorbesc ? Atunci mi-am dat seama cît sînt de singură. Nu aveam nici o prietenă, măcar. Asemenea momente de acută singurătate mai trăisem, ani în șir. Clipe în care îți constientizezi solitudinea, nu doar o simți, o trăiești, ci o și înțelegi. Toată perioada căsnicie anterioare fusese presărată cu astfel de clipe. De ziua mea de naștere (nu reținuse fostul soț niciodată data) îmi cumpăram mult busuioc și-mi ziceam, „La mulți ani !" și tot eu îmi răspundeam. „La mulți ani, Ana, și tot ce-ți dorești !" Și, iată, pentru prima oară în viața mea, am simțit acum că-mi doream ceva. După atîția ani, această autourare avea un obiect. Și obiectul el se lega, încă difuz, ca o boare îndepărtată și fascinantă, de persoana lui David. Ar putea zice că eșanul, că forța, zăgăzuită atîta vreme în sufletul meu, avusu acum un țel și o direcție. Intre mine și David se clădea, deci, un drum. Un drum mai mult intuitiv. Căci nu speram la nimica real. Cu alte cuvinte. David devenise pentru mine o stea, un simbol. Aproape că mici nu asteptam o comunicare directă cu el. Căci îmi era deajuns ca el să existe în planul meu afectiv, unde eu îi vorbeam imaginar ori de cîte ori voiam. Astfel îmi formam clipe de visare unice. Straniu.

Și așa au trecut cîteva săptămîni, fără nici o veste de la David. Și, tot gîndind la el, în asteptări și încordări permanente, am plecat, într-o duminică, la un film, crezînd că sigur am să-l găsesc acolo. Dar cît a durat pînă să mă îmbrac ! In dulapurile mele nu găseam nici o haină mai arătoasă. Voiam ceva care să mă ridice în ochi mei, dar mai ales în ochii lui David. Cercetam fiecare rochie. Una era demodată, alta prea strîmtă, alta prea lungă, alta nicicum. In fine, am ales-o pe cea mai înflorată. Și, ca să comprendesc, căci n-o găseam a fi croită bine, am apelat la mă ornamente. Mi-am pus trei șiraguri de mărgele, în culori diferite, cercei și trei brățări. Nimic asortat. Mi-am dat cu fond de ten, mi-am rosit pometii obrajilor cu roșu, plecapele mi le-am colorat cu albastru și, cu un rul roșu, intens, mi-am vopsit buzele. Timpul trecea nepermis de repede. Zbura. Am ieșit în stradă. De la primele priviri ale trecătorilor, am avut o teamă de ridicol, dar a trecut repede și mata. Cred că arătam ca o grădină în tulle. Imi ziceam că tocmai așa am să-i plac lui David. Prea am fost stearsă în inițiirea de data trecută ! Mi se părea că într-adevăr sînt asteptată de el. Și mă grăbeam de mama focului, să nu întîrzii. Am ajuns la cinematograf. Mi-am scos bilet și am început să mă plimb, prin holul cinematografului. Era ticsit de lume. Abia mă strecuram prin mulțime. Mi se agățau mărgelele de cîte un individ, altii, intentionat, mă stîngeau el, dar eu voiam să-i caut pe David. Trăsneam a parfum. Cînd mi-am dat seama că David nu-i, am plecat prin oras, prin locurile unde credeam că l-aș putea întîlni. Dar David nu era de găsit nicăieri. Mergeam tot mai tristă. După două ore de căutare, am revenit acasă. Nu era chip să-l găsesc. Și eu, care mă gătisem ore și ore minute. Pentru ca el să mă vadă așa, frumoasă. M-am apropiat de oglindă. Am rîs. Apoi mi-am dat seama că îmbătrînesc. Ornamentele, cosmeticele, îmi răpiseră chipul, mi-l mîcșoriseră. Rămăseseră doar ridurile. Fața îmi fusese ascunsă de vopseluri, precum lumina soarelui de umbra unui copac. Eram ca o pată mică de lumină printre umbre. Da ! Am văzut cîndva o umbră de copac prolectată pe iarbă și străpunsă de zeci de luminițe mici și-mi imaginam că așa arată și chipul meu, presărat cu farduri. Mă simțeam din ce în ce mai deprimată și mai urîtă. Unde era făptura mea ? Unde era firescul meu, unde era simplitatea mea ? Cine mi le luaseră ? Cosmeticele au anii ? Ucisesem eu ce aveam mai bun ? firescul, naturalul din mine ? Eu cu mine mea ? Mi-am smuls zorzonele. Le-am făcut grămadă în pat. Mi-am șălăt fața. Bine că nu m-am inițiinit cu David. Am fost îndîtă de o inițiatare cumplită, de o disperare ce n-a dispărut curînd. Eram îmbujorată, de parcă ar mai fi fost cineva în încăpere și ar fi rîs de mine. Dacă m-o fi văzut vreo cunoștință pe stradă ? Sau în mulțime. Ziua cea de pe urmă, care mi-ar șterge din minte, oarecum, această imagine penibilă a persoanei mele impotopionate. Și iată, Maia îmi propune să plecăm pe litoral, eu o tabără de pionieri. Am acceptat. Mai aveam vreo cîteva zile pînă la plecare, cînd, din nou, făptura lui David mi-a revenit în gînd. Voiam să-l sun la telefon. Să-i urez concediu plăcut. Să vorbesc, așa, ca în treacăt, să vorbesc amical, cu demnitate, fără nici o intenție de a-l lăsa să creadă că doresc să-l văd. Mi se spulberase nădejdea de a-l mai întîlni vreodată, ca atunci în neuitata duminică. Și i-am format numărul. Parcă și numărul telefonului se forma calm, detașat, cu demnitate. Mi-a răspuns o voce de femeie.

*** Fragment din romanul „STRAINA", în lucru la Editura „Facla".**

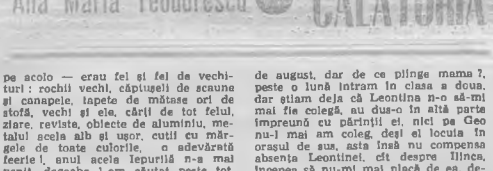

...A plecat și tata la război, mama spunea cu lacrimi în ochi că nu se ducea să tragă cu pușca, ci numai să aibă grijă de avioanele care apărau țara, cu el a plecat și Ion, rămăseseră doar noi, mămăi, cu mama, tanti Emi, maica Floarea care venea din ce în ce mai rar, într-o noapte chiar a trebuit să ne sculăm repede și să fugim în cimp, mai mult morți decît vii, de spaima ce le cuprinsese pe mama și pe tanti Emi, apoi au fost tot mai dese fugile astea, au venit soldați în parcul nostru și în grădină, au stat ce-au stat, apoi au plecat, au venit alții, în alte uniforme, tot soldați și ăștia, de data asta am plecat într-un sat, împreună cu mama, a rămas doar tanti Emi, apoi s-a întors tata și nu era să-l mai recunoaștem, era slab și cu părul aproape alb, era bolnav, în spatele viței au venit niște oameni care au început să sape niște gropi, apoi camioane mari au adus cărămizi, lemne și a început să crească un fel de casă lungă și înaltă, mai înaltă decît casa noastră, mama îi spunea „bloc". In două din camerele noastre s-a mutat o familie tînără, fără copii, eu merg la școală în fiecare zi, învățătorul nostru are o barbă mare și neagră și cîntă atît de frumos la vioară „Balada", îi curg de fiecare dată lacrimi, în pauză primim o cană de lapte cu cafea și o felie de pîine unsă cu marmeladă, cînd se termină orele vin acasă cu Leontina, fata lui Ion, celălalt copil loculesc în orașul nou, în sus, pe deal ; poarta mare a viței rămînea acum tot timpul larg deschisă, mereu intră și ies camioane și cărute, departe, în cîmp, s-a făcut un S.M.T. cu multi muncitori și mașini multe, o trag pe Leontina de mînă și mergem la bucătărie, unde mama, roșie în obraji, ne așteaptă cu prînzul și ne întreabă cum a fost la școală, tata vine mai tîrziu, a condus în D.C.A. și, după masă, după ce-mi făcem lecțiile, mă duceam la el, în serviciu, cînd se ducea și el și rămîneau, în curtea pavată cu pietre mari de rîu, unde erau aruncate, cîele peste grămadă, o mulțime de boarfe de tot felul — cum spunea, scîrbită, pînă și maica Floarea, care mai venea și ea pe acolo — erau fel și fel de vechituri : rochii vechi, căptușeli de scaune și canapele, tapete de mătase ori de stofă, vechi și ele, cărți de tot felul, ziare, reviste, obiecte de aluminiu, metalul acela alb și ușor, cutii cu mărgele de toate culorile, o adevărată feerie !, acuși acela lepurită n-a mai venit, degeaba l-am căutat peste tot, Carmen a spus, foarte serioasă, că ea crede că bietul de el s-a îmbolnăvit, erau vremuri grele, poate nu avusese ceva morcovi peste iarnă, poate a bătrînit și el prea repede, așa ca tata și ca Ion, diminețile este magazioner la Complexul din curtea noastră din spatele casei, iar seara mai vine și taie lemne pentru mama, iarna mai curăța zăpada, vara stropea pușinele flori care mai rămăseseră în apropiere viței, era o vară secetoasă, într-o zi mama a venit din oraș împreună cu o fetiță ceva mai mare decît mine, care s-a așezat într-un colț și nu s-a mișcat de acolo pînă seara, cînd mama ne-a făcut la toți bale, apoi ne-a dus la culcare și ne-a spus că, de acum încolo, Ilinca o să locuiască la noi, că acasă la ea era și mai greu decît ne era nouă și dimineața mergeam la școală, acum toate trei, Ilinca, Leontina și eu, Ilinca era în clasa a patra, dar mai mult tăcea sau plîngea și era și tata din ce în ce mai supărat mai bolnav, eu terminam clasa întîi, am luat premiu, mama a făcut o prăjitură, au venit și soții Denus, cel pe care ni l-au adus în cele două camere, doamna Denuș mi-a dăruit o rochiță foarte frumoasă, spunea că sînt o domnișoară drăguță și deșteaptă și că merit, apoi se ducea pe terasă și făcea toată ziua plajă și-o compătîmea pe mama că avea patru copii, eu nici unul, ce plictisească ! apoi s-a întors tanti Emi, foarte slabă și tristă, stă alături de doamna Denuș la soarele de august, dar de ce plînge mama ?, peste o lună intram în clasa a doua, dar știam deja că Leontina n-o să-mi mai fie colegă, au dus-o în altă parte împreună cu părinții ei, nici pe Geo nu-l mai am coleg, dești el locuia în orașul de sus, asta însă nu compensa absența Leontinei, că despre Ilinca, începea să nu-mi mai placă de ea, devenise foarte repede îndrăzneață, chiar obraznică, ieri s-a rujat cu rujul mamei, s-a pudrat și s-a îmbrăcat cu cea mai bună rochie de vară a mamei și s-a fîțîit un ceas în fața oglinzii din dormitor, mama nu apunea nimic, maica Floarea țipa la ea cînd o prindea umblînd printre prosoape și batiste, dar Ilincăi puțin îi păsa !, venea și plecă cînd i se năzărea, nu puten să știe nimeni ce-i în capul ei, pînă într-o zi cînd tata s-a enervat foarte tare și a pleznit-o, Ilinca s-a răstit la el, apoi a plecat furioasă în oraș, era aproape tot atît de înaltă ca mama, seara a venit cineva și ne-a spus să nu ne facem griji, că Ilinca a plecat la părinții ei și mama a zîmbit pentru prima dată, după multe luni, apoi a mai trecut un an, am intrat în clasa a treia, dar, într-o seară, tata ne-a spus, nouă, copiilor, să ne îmbrăcăm ce de drum lung, maica Floarea avea grijă de asta, că mama împacheta grăbită în niște lăzi mari de lemn cea ce credea ea că ne trebule, vom călători cu trenul, spunea tata, vom merge la bunicii cei de departe, părinții mamei, nu-i cunoșteam decît din discuțiile lor, apoi a venit și învățătorul nostru, acum era și al lui Sabin, ne-a adus un sac de mere galbene și mari și parfumate, ne-a ajutat să cărăm bagajele mai mici la gară, era o noapte rece, Ion venea în urma noastră cu o căruță în care erau cele două lăzi mari de lemn, la gară mama și maica Floarea au făcut, într-un vagon despre care am aflat că va fi casa noastră pînă ajungem la bunici, au făcut, acolo, într-un colț, un fel de pat larg din niște saci mari umpluți cu pale, peste care au pus pături groase de lînă și trei perne, apoi oamenii acela, care nu se prea vedeau în întuneric, au urcat lăzile, tata le-a strîns mîinile, mama ne-a rugat să ne culcăm ca de obicei, dar nu mai de mirezul nopții, nu mai știu ce-a urmat, cînd ne-am trezit era lumină afară, mama și tata stăteau în fața ușii deschise a vagonului, pe niște lădițe, vorbeau în șoaptă, trenul mergea, călătoream, s-au trezit și celălalți, era destul de frig dar, dacă ar fi închis de tot ușile, ne-am fi asfixiat, așa spunea tata, asa că mai bine un pic de frig, vedeam cîmpile cum se perindau prin fata ochilor noștri uimiți, sate, orașe. Indepărtate, ere pentru prima dată cînd plecam de acasă, apoi trenul s-a oprit într-o gară cu o mulțime de linii care se întretăiau, vagonul nostru a fost desprins de la trenul acela, ne-au tras pe o altă linie, apoi pe o alta, asa, multe ore, mai stăteam, iar ne plîmbam, iar ere din ce în ce mai nervos, stătea tot mai mult, vagonul nostru, fuma, cînd, deodată, vagonul s-a mișcat brusc din loc, tata nu era atent, s-a dezechilibrat, vagonul lua viteză, tata a alunecat și a căzut din vagon, mama a țipat îngrozită, noi nu prea am avut timp să înțelegem ce s-a întîmplat, mama striga într-una, vagonul a încetinit după un timp, apoi a făcut cale întoarsă sau asa ni s-a părut, apoi, cînd a stat, mama a coborît și a țipăit o vreme, după care s-a întors cu tata, ajutat de doi oameni avea bratul pus în ghips, capul bandajat, pantalonii sfîșiați, „Ai avut noroc, omule !" a zis unul din cei doi, cred că erau cerferiți, tata era în fel de murdar ca al ei, mama ridea și plîngea în același timp, eu m-am speriat atît de tare încît am spus printre șughiturî : să ne întoarcem, nu vreau să mai călătorim, nu vreau, și au început și celălalți să plîngă, dar mama, cu un glas pe care aproape că nu l-al mai recunoștean a spus, tăceți acum ! gata !, cît despre întors acasă, nici vorbă ! poate peste cîțiva ani...

Tatiana Ionescu
Ana Maria Teodorescu
CATERINA

Radu CIOBIU

„ANTICHITĂȚI EGIPTENE ÎN COLECȚIILE DIN ROMÂNIA"

Egiptul antic, delimitat între prima Cataractă a Nilului (Asuan) și gurile fluviului — la Marea Mediterană — lasă impresia unei lumi închise incoloțurată de frontiere naturale (deșert, mare, munți, inspre sud) cu o civilizație uniformă și omogenă.

Ce caracterizează civilizația Egiptului Antic este longevitatea ei unică în istoria antichității. Prea puține contacte culturale au putut pătrunde în această lume, pe care egiptenii acelor vremuri convins de superioritatea sa morală a refuzat să le asimileze.

Egiptenii erau o populație înrudită somatic atît cu hamiții (triburi nord-africane), cît și cu semiții din zona central-orientală. Populația de vînători nord-africani care s-a așezat pe malurile Nilului, a devenit sedentară de la începutul mileniului V î.e.n. După o lungă perioadă predinastică, în care s-au conturat diferențierile sociale pe clase, teritoriul s-a împărțit în două mari uniuni de ținuturi: Egiptul de Jos (în preajma Deltei Nilului) și Egiptul de Sus, pînă la prima Cataractă a fluviului.

expoziție

Unirea celor două state a reprezentat începutul istoriei Egiptului împărțit în trei mari perioade: Regatul Vechi, Mediu și Nou.

Conducătorul absolut al statului era faraonul, divinizat ca zeu, care luă spre deosebire de orice monarh absolut oriental — avea zile, cu ore de lucru, la birou, am spune, primind audiențe, ocupîndu-se de probleme de stat, alegerea demnitari lor, conducînd efectiv treburile statului ajutat de un consiliu de 10 demnitari, era comandantul suprem al armatei.

Între dinastiile cele mai cunoscute, care au dus și la dezvoltarea deosebită a economiei, științei și artei amintim dinastia a XIX-a, cu unul din cei mai iluștri reprezentanți, Ramses II (1304—1234). Marele constructor al templelor de la Karnak, Teba și Abydos, Ramses II, a fost un diplomat desăvîrșit.

Expoziția organizată în perioada 23 decembrie 1988 — 5 februarie 1989 la Timișoara reprezintă rodul colaborării mai multor instituții muzeale din România. Inițiativa lăudabilă și coordonarea întregii manifestări aparține Muzeului de Istorie al Transilvaniei din Cluj-Napoca.

Cele 436 de piese reprezentînd divinități, ofrande umane și animale depuse în morminte sub formă de mici statuete din ceramică, bronz sau lemn, fragmente de sarcofage pictate, amulete viu colorate, deci o paletă foarte diversă de categorii de piese care au fost folosite în mod curent în cultul funerar și în viața de zi cu zi a egiptenilor antici.

Chiar și piesele expuse nu ating valoarea celor din muzeele europene de la Viena, Paris ori Berlin, cu săli pline de sarcofage și obiecte prețioase, expoziția noastră are marele avantaj de a prezenta obiectele folosite în viața de zi cu zi a egiptenilor antici, ceea ce credem că permite o percepere mai rapidă a modului de viață și a credințelor religioase ale epocii respective.

Expoziția a fost organizată pe cîteva teme mari: Sculpturi, Reliefuri funerare, Sarcofage, Mumii și Amulete.

Două vitrine sînt dedicate reprezentărilor sculpturale din bazalt și granit negru, calcar. Ele continuă apoi cu plastice din bronz închinate îndeosebi divinităților egiptene: Osiris, Isis, Horus, Harpokrate. Remarcabile sînt cîteva piese cum ar fi: Osiris (nr. 9) sau Harpokrate (nr. 10), Isis cu Horus în brațe (nr. 24 și 25), piese care se evidențiază printr-o execuție fină, cu reale calități artistice.

Bustul faraonului Amenophis IV.

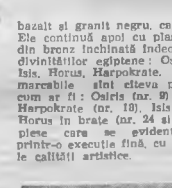

Statuia lui Ramses II.

Statuetele din lemn pictat sau din ceramică smălțuită impodobite uneori cu texte hieroglife reprezintă mai ales mici statuete umane cu caracter funerar denumite de obicei statuete ale servitorilor. Ele sînt redate „în mișcare" și erau depuse în mormîntul decedatului ca „ajutoare" pentru efectuarea diferitelor activități ale defunctului, în viața de apoi. De obicei, aceste mici statuete redau chipul celui dispărut, motiv pentru care o piesă nu seamănă cu cealaltă.

Reliefurile funerare sînt reprezentate prin cîteva fragmente de calcar pictat. Un punct important al expoziției se referă la cultul morților, care este aspectul cel mai spectaculos al religiei egiptene, legat de concepția despre natura omului și nemurirea sufletului. Ideea continuării existenței și după moarte a dominat tot ce a creat mai important arta egipteană — și anume piramida. Cea mai vechi formă de arhitectură funerară a fost mastaba — construcție masivă din cărămidă sau piatră ridicată deasupra unui mormînt săpat adînc sub formă de puț. Piramida în trepte reprezintă o extindere a mastabei prin suprapunerea mai multor nivele, în diferite etape. Piramidele de la Gizeh ale lui Khefren, Mikerinos și Kheops reprezintă etapa de perfecțiune a acestor monumente funerare. Expoziția noastră prezintă cîteva exemplare deosebite de sarcofage. Între care se remarcă piesele provenind din colecția muzeului timișorean.

O mumie umană aparținînd probabil unei femei din epoca ptolemaică. Integrată în chip armonios acest capitol închinat cultului morților. Alături de această mumie, o serie de exponate, fragmente de organe mumificate cu bitum, sau animale și păsări depuse ca ofrande în mormînte sînt expuse în prezenta expoziție.

Un capitol interesant îl reprezintă — cel de amuletele mici și ale scarabeilor viu colorați realizați din pastă de sticlă sau ceramică.

Expoziția este însoțită de un bogat material ilustrativ și de un catalog elevat, care prezintă în mod științific, dar atractiv pentru toate categoriile de vîrstă, fiecare exponat.

„Antichități egiptene în colecțiile din România" reprezintă una din cele mai elevate expoziții găzduite de muzeul nostru în ultimii ani, poate cea mai importantă.

Reunirea pentru prima dată a tuturor pieselor existente în România într-o expoziție spectacoasă sînt cîteva piese care ar atrage publicul timișorean de toate vîrstele.

Dr. Doina BENEA

Aradul la Timișoara — GRAFICĂ

Dacă în pictura arădeană domină maeștrii primei generații, în grafică, generația de mijloc, mediană, se pare că are cuvîntul cel mai bun de spus. Mircea Scaia, un experimentalist înfocat, în pictură ca și grafică, aduce, în ciclul „Hiroșimei", imagini cu nuanțe coșmaresti. Imaginația sa este fertilă în aceste ilustrații de carte, în care apar, ca în niște mici pietrificați în rocile timpului, rămășițe umane și materiale ale secolului XX, calcinate de dezastrul nuclear. În „Reflexiile" sale, Zoltan Steinhübel se dovedește un desenator suplu și unor forme și simboluri de linie și culoare. Felix Baszgin, în „cărbunele" sale, încheagă peisaje autumnale sensibile, în care atmosfera devine dominatoare și evocatoare. În „Mărturiile românești", Lucian Cuciuba reface, în linii simple și în semnificative detalii folclorice, un topos în care intră accesorile vieții patriarhale, într-un hieratism al liniilor și al formelor extirpate de orice cumul de carnalitate sau senzualitate. Cu totul aliful se exprimă grafica soților Cott. Lia Cott, în inflorii vegetale luminoase, în drapele enorme, care ascund figuri semne, exprimă o adevărată împlinire primăvăratică a ființei umane, iar Ioan Cott, mai eruptiv, cu forme mai zvîcnende, într-un dialog de alb-negru mai energic, mai expresiv compoziațional, exprimă semnele grafice ale unor simboluri contemporane pregnante, dar filtrate subtil în compoziție. Desenele lui Iosif Sîrbu, un excepțional de dotat designer și ilustrator al generației tinere, exprimă, în multitudinea de hașurări, sugestia materiei care palpită în spațele țesăturii de linii. Desenele sale sînt, pînă la urmă, adevărate microviziuni ale unui constructor asupra materiei dinamice, pe care desenatorul o vede născîndă, prin linie, culoare și formă.

Grafica Acaliei Strașnei-Popa a-a căutat pe sine îndelung. Vadul ei a fost adînc și fertil. De astă dată, se pare că această grafică și-a găsit exprimarea evidentă în izul legendar al temelor, în forma simbolică, de o eleganță savantă, în desenul viril și dramatic și în esența ascunsă, de vechime, a patriarhalității, care inundă pagina. Alegoriile graficienei se înscriu în curba morților semne pastoral-rurale românești, pe care artista le surprinde cu un ochi tragic și luminiș, dovedind o personalitate puternică și o viziune grafică remarcabilă. Originală pare grafica Mariei Tămaș. Personajele ei, care se ascund sub văluri, sub dale sau falii de pămînt și frumș, brusc, vederii noastre, par ca niște colțuri de sevă vegetală care dau sentimentul vieții și anunță biruința ei asupra informului. Tehnica pare subțilă, de acuforte și acvatintă, culorile estompate, iar liricul, asociat cu un un fantast ușor, care trumpe de aici, sînt înviăluitoare. Adrian Selegean construește o grafică pe ideea unor structuri ale vechimii autohtone care compun figurile sale informe, un soi de zburători, oameni cu aripa de lemn sau niște mari cămăși țărănești, lipsite de trupuri. Mihaela Păcurar — linii și culori în forme ascendente, pe verticală sau pe orizontală, ca nasc tensiuni interioare și dau sentimentul unor planeie în mișcare, privite din spațiu, la o scară mărită. Ca și Camelia Joșan-Koenig, în pictură, Ioan Gnandt în grafică recompune universul sătesc arhaic, în formele arhetipale și pitoresti ale vechimii rurale. Desenul, descrierea sînt admirabile, ca și tonalitate surdinizată a culorilor. Adrian Chiriță — echilibru de forme geometrice și culoare și interferențe, în substratul grafic, a unor posibile alegorii ca în „Geneză" și „Simfonia toamnei". Odry Maria, pe urmele, pe alocuri, ale graficii lui Xenia Eraclide-Vreme, dar lesind din dinamica explozivă a liniilor aceleia, găsește accente noi, de formă și culoare, ideea zborului devenind, la ea o dominantă idealică și grafică. Cu ochi de aflș a lui Onisim Colta, ca și aceea de scenograf, dovedește o minuție fantastică a desenatorului virtuoz, unită cu austul elevat al artistului intr-o epocă, din care surprinde și evocă detaliul ca și atmosfera.

Să mai notăm, în fine, arta tapiseriei care se practică la Arad, prin piesele de o legară eleganță a materiei și culorii adevărate obiecte în sonului ambiental, ale Elenei Simionescu-Munteanu, Aneli Maria-Mare Serghi și mai tinerei Gyongy Mai-Pandur și vom avea imaginea deplină și totodată diversă a artei graficii care se săvîrșește în orașul de pe Mureș.

Ion ARIEȘANU

În premieră la Teatrul German de Stat

Mutter Courage, de Brecht

Datorită grijii cu care a fost pregătită și desfășurată, săptămîna festivă a Teatrului German de Stat din luna decembrie, a reușit să se înscrie în agenda culturală a orașului ca un succes notabil. Aniversarea a 35 de ani de la înființarea teatrului a fost sărbătorită prin prezentarea întregii game de spectacole din repertoriul curent al instituției.

Fără îndoială, cele mai mari așteptări și emoții s-au concretizat, ce să spunem estfel, la premiera piesei Mutter Courage de Bertolt Brecht. Treizeci și cinci de ani al teatrului și treizeci de ani de la premiera piesei pe această scenă — iată, deci, o dublă aniversare.

Piesa lui Brecht, scrisă cu puțin timp înainte ca de al doilea război mondial, îsi aduce contribuția la șirul de avertismente din păcate atunci inutile asupra absurdității războaielor. Regizorul Darida-István András consideră tradiția teatrului lui Brecht și activitatea teoretică și practică a acestuia doar ca pe o referință istorică ce îi poate fi de ajutor la punerea în scenă a piesei. Evidenta depășare spre o atmosferă mai lirică — sentimentală, dacă expresia nu contravine total ideii teatrului brechtian — pare, pe de o parte izvorîtă din viziunea regizorului, iar pe de altă parte rezultatul unei concesii făcute unui public dornic de a recepta sentimente și emoții, nu numai idei dozate cu precizie științifică. Scenoarofia spartană a lui Traian Zamfirescu creează, apropie în mod spontan, fără efort vizibil, spații de joc economice, echilibrate printr-o sporită investiție de fantezie creatoare. Muzica lui Paul Dessau, ce pătrunde inseparabilă de piesă, a fost inlocuită cu succes de creația originală a cluj-eanului Csortán Márton. Songuriile lui îndeplinesc menirea în modul dorit de autorul piesei — comentînd și întregind în același timp mesajul.

Ildikó Jarcsek-Zamfirescu a avut de înfruntat numeroase dificultăți în compunerea rolului principal. Cu ajutorul regizorului și avînd incontestabile calități actoricesti, a reușit performanța de a prezenta și reprezenta acel arhetip de mamă dorit de Darida. Păcat doar că din cauza luminilor neferiți dozate o parte din subtilitatea interpretării se pierde în obscuritatea scenei. Wilfried Bauer și Claudiu Țăranu-Wittrich, în rolul celor doi băieți ai Annei Fierling, Balázs Antal în rolul bucătarului și Joseph Jochum în rolul preotului au secondat-o pe Ildikó Jarcsek-Zamfirescu, avînd fiecare, la rîndul său, momente relevabile. Ida Jarcsek-Czass (Yvette) trebuie fi apreciată ca fiind cea mai veridică figură brechtiană din întregul spectacol. Rolul Ondinei Bieler posta părea ingrat la prima vedere, ea interpretînd fiica mută; în ciuda acestei aparente, rolul fetei lipsite de apărare, de care Ondine Bieler s-a achitat mai mult decît onorabil, convingînd cu fericitatea celorlalte personale, îi oferă interpretei șansa și răsunderea de a introduce cu mijloace neconvenționale de expresie imaginea purității, singura capabilă să se opună războiului inuman.

Regizorul și-a axat unul din centrele de greutate ale spectacolului pe această prezență mută, scoasă în ventul de lumină și reflectorului, pentru a contranunceta cu gesturile și mimica inocentei absurdității acelei lumi.

Calculul-program — ingrijit de Hans Langenfelder — ne aduce la cunoștință că la realizarea spectacolului au contribuit în total 39 de oameni. Întreg colectivul teatrului a avut șansa de a-și demonstra capacitățile profesionale — șansă folosită pe deplin în acest spectacol pe drept desemnat ca punctul forte al săptămînii festive.

Albert DÉNES

Cartea care nu îmbătrînește

(Urmare din pag. 1)

nești, glorificînd marile sentimente umane: iubirea de pămînt, jertfa înaintașilor, dragostea, bucuria de-a trăi.

Transformat într-un veritabil dialog spiritual, între oameni satului și oaspeți, între care mai trebuie să li amintim, ca prezenți în sală, și pe tovarășa Alexandrina Cornean, *președinte al C.J.C.E.S.,* Ana Tărăbic, *instructor C.J.C.E.S.,* Nicolae Oprean, *director al Bibliotecii județene Timiș și* Marin Petru, *secretar adjunct cu propaganda al Comitetului comunal de partid, inițiatorea de duminică, de la Comloșul Mare, închinată cărții românești, a fost un memento cultural în viața unei comune frumoase bănățene, dovedind că, la Comloșeni, ca oriunde la români, în această țară, cartea contemporană, cartea care nu îmbătrînește, este stimată și iubită cu devotament neîntrerupt.*

● Deschiderea festivă a celei de-a XXIX-a ediții a tradiționalei manifestări „Luna cărții la sate" a avut loc, în județul Timiș, la Centrul de cultură și creație „Cîntarea României" din comuna Comloș-i Mare. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de tovarășul **Marin Petru**, secretar adjunct cu problemele de propagandă al Comitetului comunal de partid. În continuare, sub genericul „Noile coordonate ale dezvoltării României socialiste, prefigurate în documentele Forumului democratic din noiembrie 1988", a-a desfășurat un simpozion, în cadrul căruia au luat cuvîntul tovarășul **Vasile Bolog**, secretar al Comitetului județean Timiș al Partidului Comunist Român, lector univ. dr. **Ioan Peleș** și **Adrian Claiac**, secretar al Comitetului comunal de partid. La sezătoarea literară care a urmat au citit din creațiile lor scriitorii **Ion Arieșanu, Tatiana Arieșanu, Alexandra Indrieș, Alexandru Jebeleanu, Ion Muncian, Marian Odangiu, Maria Pungrasz, Mircea Șerbănescu** și **Valentin Tudor**. De asemenea, au citit din creația proprie **Mariana Baclica, Gavril Balog** și **Avaluția Tudoran**, membri ai Cenaclului literar „Iulian Grozescu" din localitate. În același context a fost vernisată expoziția de carte „NICOLAE CEAUȘESCU — gînditor și ctitor de țară nouă". În încheierea manifestării, s-a desfășurat un program folcloric susținut de formații ale Căminului Cultural și Școlii generale din Comloșul Mare și de **Maria Andrici, Carmen Oprinescu** și solista de muzică populară **Lia Lungu**. ● La Școala generală din comuna Gătaia, județul Timiș, în cadrul „Lunii cărții la sate", au fost lansate, în prezența autorilor volumele **Publicistii precursori ai Marii Uniri** de Stelian Vasilescu, **Cîmpie însorită** de Nina Ceranu și **A doua călătorie a submarinului** de Ioan Palici. Volumele au fost prezentate de **Ion Jurca Rovina** și **Marcel Tolcea**, redactori la Editura Facla.

● În contextul manifestărilor dedicate **Centenarului Mihai Eminescu**, în Asociația Scriitorilor din Timișoara a avut loc o **Seară de poezie**, consacrată creației eminesciene, în cadrul căreia au lunt cuvîntul prof. univ. dr. **Eugen Todoran** și criticul literar **Cornel Ungureanu**. Poeții **Anghel Dumbrăvcanu, Slavomir Gvozdenovici, Alexandru Jebeleanu, Valentin Tudor** și **Aurel Turcuș** au citit din creația proprie poeme dedicate poetului nostru național. A urmat un recital de versuri din opera lui Mihai Eminescu, susținut de actorul **Mircea Beis** de la Teatrul Național Timișoara. La reușita serii de poezie și-a dat concursul Corul Liceului de artă „Ion Vidu" din Timișoara, dirijat de prof. **Lava C. Brașu**. ● Centenarului Mihai Eminescu i-a fost consacrată și întîlnirea cadrelor didactice și a elevilor de la Școala generală nr. 25 din Timișoara, cu criticul literar și poetul **Eugen Dorcescu**, redactor-șef al Editurii Facla. În cadrul întîlnirii, a fost prezentat un reușit montaj literar-muzical de către elevii claselor a IV-a, sub îndrumarea înv. **Silvia Ulici**. ● Cenaclul Asociației Scriitorilor din Timișoara și al revistei „Orizont" își reia activitatea **marți, 3 februarie a.c., ora 17,00**, în sala de cenaclu din Piața Vasile Roaită nr. 3. Citește **Slavomir Gvozdenovici** (poezie).

M. O.

viața asociației

aqua-forte

● Unii scafandri, chiar și la suprafață, pot intra la... apă.

● Dacă m-am lăsat pe mîna acestui medic înseamnă că sînt... bolnav.

● A fost făcut pe cocoșul, pînă ce a dat în mîncă-gîlnițe...

● Alo, vezi că mîine vei avea un inventar inopinat...

● Cîdea din lac în pui, fără să se ude...

● Robații sînt puși la curent cu toate noutățile.

● Nu-i plăcea să răspundă ni-i mîncar la... salut.

● Cînd își nunea ochelarii, era cu un ochi în patru.

● Uicorul merge la apă și uicorul, la doctor...

● Trei nopți la rînd și-a serbat ziua de naștere...

● Știa să facă rost de bani gheață pentru că era un tip dezghețat.

● Te rog, nu închide telefonul, vreau să știm de vorbă între patru ochi.

● Ea i-a făcut cîrpaci, iar el a... cîrpit-o...

● Se poate face din țîntar armăsar, dar cine îl încalecă?

● A luat un rol negativ și criticii au scris pozitiv despre el.

● După luna de miere și-a luat un concediu...

Emil ȘAIN

top

ÎMPLINIRI...

Pînă la un anumit punct, povestea grupului timișorean **LABIRINT** se identifică cu cea a nenumăratelor noastre formații muzicale. În vara anului 1986, patru tineri talentați, a căror pasiune comună pentru o muzică novatoare ce păstrează totodată trainice legături cu cintecul de factură tradițională și cu cel clasic, îi unește. Tînărului inginer **Florin Buciu**, talentat chitarist, textier și solist vocal i se alătură bateristul **Toma Iakab**, basistul **Grațian Mănescu** și, pentru o vreme, chitaristul **Dan Giurgiu**. După orele de serviciu, acești tineri erau prezenți, ca și azi, la clubul „Electrometal", unde repetau ore în șir. Perseverența, seriozitatea, munca intensă duce la „sudarea" echipei, omogenitatea acesteia constituind una din calitățile ei. Au urmat cîteva spectacole susținute în fața colegilor de muncă, colaborări cu Școala populară de artă pentru apariții în cenaclul „Almatim" și seria reușitelor concerte susținute în luna mai a anului trecut la Casa studenților din Timișoara, avîndu-l ca invitat pe Alexandru Andrieș. Să mai amintim și faptul că grupul Labirint a participat la ultimele trei ediții Tim Rock, și performanța cea mai elocventă pentru talentul și strădania acestor tineri artiști amatori, obținerea titlului de **Laureat — faza pe țară — a Festivalului național „Cîntarea României"**. Prin ce se deosebește producția muzicală a grupului Labirint de cea a altor formații autohtone? Prin sufletea, maleabilitatea și prospețimea pieselor ce-i alcătuiesc repertoriul. Edificatoare pentru stilul grupului sînt piese ca: „Luceferi intre mîine și ieri", „Bătrînul", „Carnaval", „Atitudini minimate", „Vocile nopții", toate încărcate de un melodism aparte, descinzînd parcă din melosul nostru arhaic. Grija pentru acuratețea interpretării, dar mai cu seamă pentru calitatea textelor (semnate de Florin Buciu), aflarea unor sonorități originale „nesupuse" a unei subtile poliritmii, iată, pe scurt, virtuțile formației. Știind de vorbă cu acești tineri entuziaști, am aflat despre aspirațiile lor, despre crezul lor muzical-artistic pe care îl îi doresc purtător al emoției colective ce-i încearcă față de actul creației, despre ocolirea conștientă a unor tipare comode în favoarea soluțiilor constructive care să-i reprezinte cu adevărat. **Creația grupului Labirint e ancorată într-o muzică sirlet românească prin ritmul, culoarea și atmosfera ce o degajă, ea dezvăluind o clarietate un limbaj sonor aflat sub semnul unei certe originalități.**

Petru UMANSCHI

Un om simplu și bun

Ajungînd la jumătatea unei nuvele, s-a întîmplat să apară acolo un personaj episodic, o femeie care lucra într-o țesătorie. Deodată mi-am dat seama că nu eram în stare să continui povestea. M-am încăpățînat să nu-i întrerup curgerea și, după cîteva încercări, am renunțat. Nu știam ce mă împiedică să dau la bun sfîrșit treaba începută și-o finalizez adică, într-o formulare la modă, multă folosită de gazetarii și, bineînțeles, am căutat motivul. L-am aflat pînă la urmă: personajul acela, fără importanță în economia lucrării mele, era țesătoare, iar eu nu aveam decît cîteva cunoștințe vagi despre profesia respectivă. Deși aș fi putut să-i schimb dintr-un condei locul de muncă, am lăsat balta manuscrisul și, nerăbdător și curios, m-am îndreptat spre „Industria Ilnit", o întreprindere bineînscunoscută după nume, din fericire la doi pași de locuința mea.

Exact ca-ntr-un reportaj-tip, mi se recomandă fără nici o ezitare o muncitoare frumoasă de la secția Țesătorie: Constanța Scurtu. Și astfel mă pomenesc într-o hală fără nici se pare imensă, amețit de țăcănîtul războaielor de țesut. Era să zic zgomotul de aici, în comparație cu cel din altă hală, unde funcționează mașini mai vechi, aduce, forțînd un pic comparația, cu un tors nesupărător. Am cuprins dintr-o privire zecile de războaie, însă de-abia pot urmări activitatea „omului meu", a Constanței Scurtu. Am uitat s-o întreb cîți kilometri parcurge zilnic, într-un schimb, de la o mașină la alta. Are în primire opt războaie și trebuie să le asigure funcționarea neîntreruptă. Se rupe un fir. Semnalizatorul atrage atenția: lumină verde — firul rupt este din bătătură, lumină galbenă — din urzeală. Roșie? Mașina e defectă, însă nu e cazul.

Este o tînără micuță, vioaie (nu-mi închipui cum ar putea fi altfel), îndemînatică... Îți trece palma, într-o mișcare foarte feminină, peste firul de lamele. A oțăit! Se întinde și, cu degete sigure, prinde firul rupt și-l înoadă. Îmi explică: „E simplu: cînd se rupe firul lamelele pică și se oprește mașina". O fi simplu pentru dînsa. Mă rog, fiecare meserie cu chichițele ei... E încîntată de noile războaie (Tip S T B). Și-mi arată diferența: Acestea, noi, intrate în dotare în 1987, nu au cuvetică. Știu ce e ăia, cuvetică? Știu. Dar ce au? Au proiectil. De fapt, tot o cuvetică. O mărișoară. Apoi viteza: 80 000 de bătăi în opt ore. Apoi zgomotul foarte redus... Mi-a rămas în minte figura simpatică a țesătoarei cînd a rostit cuvîntul: proiectil. Interesantă denumire! Un război cu... proiectil. Ar fi de prisos să precizez că mi-a plăcut vocabula asta. Aici.

Constanța Scurtu (Duța, pentru Ion, soțul dînsei, sudor la „Autoutrisme") precizează: „Nu-i ușor, dar... Se oprește „să facă firul", apasă pe bara de pornire și reia surîzătoare și mîndră: „...dar cîștig bine. Niciodată sub trei mii și uneori și peste douăzeci de pătrunzi. Luna trecută am primit 3 745 de lei". Nu are nici o dorință ieșită din comun. Doar să fie sănătoși tuspatru (ei doi și copiii, Laura și Cristi). Și încă un lucru, ceva, de fapt, treabă: să aibă timp mai multe. Este tot ce-i lipsește timpul. Noroc că soțul o ajută acasă, nu face mofturi, ca alții, nu vine cu pretenții, fără să pună și el mîna... Ion Scurtu este din Turnu-Severin (E o vorbă: oltenii sînt soți buni!), Constanța — din Stoicănești-Olt.

(A!, o să spună cineva, făcu ce făcu și nu-l răbdă inima să nu se laude cu oltenii lui!... Nu că mă scuz, că n-am pentru ce, dar de unde și știu eu că soțul Constanței Scurtu s-a născut în orașul adolescenței mele, cînd, cu o oră mai devreme, nici nu bănuiam că există?! Și parcă locul nașterii contează? Important este, cred, să trăiești, unde trăiești și ce fel de om ești. Iar dacă, întîmplător, neamul și se trage dintr-o regiune sau din alta, oricum, asta n-o poți schimba).

Deci, acum, mă pot întoarce la nuvela mea, unde un personaj episodic lucrează într-o țesătorie. Dar ceva îmi șopțește că nu voi izbîndi să scriu altă proză, în care figura centrală va fi o țesătoare, un om simplu și bun, harnic și ambițios, și, fără doar și poate, va împrumuta ceva din prospețea mea cunoștință, Constanța Scurtu.

Laurențiu CERNEȚ

CEI DINTÎI LA CARTE, CEI DINTÎI LA SPORT

La Timișoara, în 28 ianuarie a.c., a avut loc un concurs interjudețean dotat cu **„CUPA PRIETENIA"** la judo. Au participat sportivi de la cluburi școlare, cluburi muncitorești, asociații sportive și Casele Pionierilor și Șoimilor Patriei. Competiția sportivă s-a desfășurat la un nivel tehnic ridicat, în prezența unui public spectator recentiv la sensibilitatea gîndirii creatoare, a inteligenței și imaginației combative, ale celor mai buni judoka care au fost premiați. Reprezentanții Casei Pionierilor și Șoimilor Patriei Timișoara, la copii I și II, sub meticuloasa instruire educativă a profesorului și maestrului de judo Ștefan Doncea, au avut o evoluție bună, obținînd un loc I, prin Romulus Radu; pe locurile II, prin Codruț Jude, Nicolae Handrache, Cristian Reisenauer și Marius Sigartău; un loc III, prin Alin Bercea. Se cuvin sincere felicitări acestor pionieri judoka care manifestă o deosebită putere de autodepășire, cu voința desăvîrșită de a îmbina armonios școala cu sportul, fiind cei dintîi la carte, cei dintîi la sport.

POEZIE SPANIOLĂ

RAFAEL MONTESINOS

MERGE SINGURĂ ȘI TRISTĂ

Merge singură și tristă
pe străzile acestea
inima mea, cîntîndu-și
singurătățile.

Și se oprește și-ascultă
cîntece de vînt aduse :

Se spune că prima ultare
nicicînd nu se va uita.
Bine-a spus cine a spus-o.

CÎNTEC PRUDENT

Nu că eu aș spune că trupul
prețuiește mai mult ca sufletul. Nu.
Dar din el se naște dorința.

Nu că eu aș spune că sufletul
prețuiește mai mult ca trupul. Nu.
Dar din suflet se naște speranța.

Nu că eu aș spune că eu,
cu speranță și dorință,
prețuiesc mai mult decît oricare.

Eu nu spun și nu cred nimic.

CARMINA CASALA

SÎNT DE LAVĂ

Sînt de lavă. Făcută cu artere
ca orașele. Nici mai înaltă,
nici mai bună ; clădărese
prin experiența altora, calculînd
dimensiunea posibilă a umbrei mele.
Încerc să-mi cunosc anvergura
exactă a ideilor, chipul desenat
de jugul obrajilor precum asfaltul
sub care explodează rădăcina pomilor.
Vreau să mă multiplic în toate

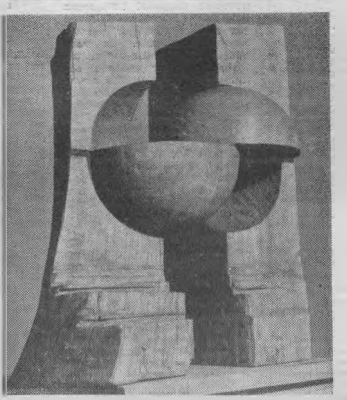

VICTOR GAGA : „Dialog"

turnurile inventate de Walt Whitman.
Aparțin unui pămînt unde oamenii
își poartă fruntea ca pe un steag.
Pot și mă recunosc
în toți pașii lor și al timpului.

PENTRU A RĂMÎNE

Pe neașteptate, ca o păpușă
uitată într-un colț, m-am trezit deșculță.
Și mi-am asumat răspunderea rădăcinilor.

Pentru a-mi face auzit glasul pe pămînt,
mi-am ipotecat suriaul arborilor,
a trebuit să inventez o lege a sărutului

pentru că nu voi putea avea un viitor
care să ierte, iar mîinile sînt un bun străin
care cultivă orele ca pe o grădină
pentru a depune mărturie că am existat.

S-A ÎNTÎMPLAT SĂ CRESC

S-a întîmplat că, în ciuda furtunii,
am reușit să cresc.
Am crescut pe dinafară și pe dinăuntru,
dincolo de trup, și-mi cer dreptul
de a exista și crește pe mai departe.
Pentru că eu nu mă aflu aici
pentru a transforma inocența în spic,
nici pentru a însămînța singurătatea
cu rituri și ceremonii necunoscute.

Să mă lase... Să mă lase să cresc
pentru că vreau să am timp să pot ierta
Marea care se sbuciumă dincolo de mine.
Vreau să-mi înflorească surîsul,
caleidoscop inutil, să simt secolul
cum îmi alunecă printre degete.

S-a întîmplat să cresc. Da, am crescut
și arborii sîngelui meu
au devenit metafore.

JUAN MANUEL BONET

CABINET DE LECTURĂ

Cititor de vechi istorii, ce cauți
în cărți ? Poate armata
pierdută în drum spre Morella, cu steaguri
din secolul trecut ? O provincie necunoscută ?
Poate copilăria și viscle el ? Dovada
că patria a fost mai mare ? Iluzia
și misterul ei ? Penumbră izvorînd
la capătul zilei, cînd s-aud clopotele
sfîșiind liniștea. Glasul tău
în alte glasuri ce vor pieri o dată cu tine,

FERICIREA

Fericirea acestei după-amiezi
e cenușie precum cerul, un cenușiu
aproape cenușă. Riul se duce
pe sub arbori, deschide luminișuri
cu flori și papură. Mă apropi
de tine. Departe, tunetul.

în românește de
Darie NOVĂCEANU

MIRCEA ELIADE

ÎN SCRISORI

MIHAIL SEBASTIAN
către
MIRCEA ELIADE

Geneva, 14 septembrie 1937

Dragă Mircea,

Îți scriu din „sala Consiliului General". Am ascultat un lung discurs în franțuzește al unui mir ...ru chilian — iar acum se citește traducerea engleză a discursului, ceea ce îmi dă o bună oră de libertate. De obicei, în pauze, mă amuz plimbîndu-mă pe culoare, unde e ușor să recunoști, în mici grupuri vorbărețe, diverse figuri de vedete politice : Eden, Aga Khan, Delbos, Litvinov, Alexandra Kolontay, Negrin, Bonco etc. etc. Dar astăzi culoarele sunt lipsite de interes. Actorii principali sunt plecați la Nyon, unde se semnează în momentul ăsta acordul mediteranean. Mi-e foarte greu să-mi dau seama în momentul ăsta de semnificația sesiunii genevez. În genere, ședințele publice sunt penibile, prin platitudine, prin ipocrizie, prin timp pierdut, prin formule inutile. Mi-e frică să nu mă trezesc în mijlocul vreunei ședințe, întrerupînd vreun orator : „stimabile, dacă nu te superi, dacă mă iubești, să trecem la 86". Totul e lung, vag, indiferent, mort. Singurul lucru interesant — ca spectacol — este tehnica ședinței, rapiditatea cu care se imprimă și se răspîndesc textele, regularitatea mecanică cu care se ridică și se așează la locul lor traducătorii, ordinea perfectă, tăcută cu care se aprind tot felul de lămpi semnale, avertizoare. E ca într-un film de cinematograf bine regizat. De lucrat efectiv, nu se lucrează decît în comisiuni, la secretariat, în micile organisme tehnice — acolo adică unde nu e vorba de politică. Nu sunt încă familiarizat cu sistemul acesta foarte complex, dar mă voi orienta cu timpul.

M-am decis să iau în serios atribuțiile mele de „colaborator temporar" (cum mi se spune aici în mod oficial).

Ar fi foarte ușor să „trag chiulul" și să mă ocup cu altceva — de exemplu să scriu mai departe la romanul meu pe care l-am întrerupt la jumătate, dar prefer să iau în serios spectacolul la care am fost invitat, mai ales că — oricît ar fi de ridicul — totuși e vorba aici de viața noastră, de pacea care mai poate ține cîtva timp, sau de războiul pe care multă lume îl consideră aici iminent.

Dintre colegii mei de echipă, un singur tip mi se pare interesant : ungurul. Am dejunat cu el și am vorbit deschis. Mi-a spus lucruri surprinzătoare : în primul rînd, nu e revizionist. Mă asigură că este în tinerele generații maghiare o tendință realistă, anti-chimerică, ce pleacă de la recunoașterea definitivă complectă a lucrurilor întîmplate. Transilvania pentru el nu este un obiectiv. El înțelege că mizeria Ardealului poate fi compensată printr-o nouă organizare politică a bazinului dunărean și a Balcanilor. Germania îi sperie. Italia nu îi se pare o garanție suficientă. Îi se pare că o politică dunăreană și balcanică ne-ar putea dispensa pe toți — Români, Iugoslavi, Unguri, Cehoslovaci — de asistența totdeauna periculoasă, chiar cînd e favorabilă a marilor puteri.

A trebuit să-mi convin cu el că această politică (în care, de altfel, recunoștem politica externă a **Cuvîntului** de pe vremuri), ne convine și nouă de minune, dar că ea nu poate pleca decît de la situația de azi mai departe, situație pe care Ungurii vor trebui s-o accepte în mod definitiv și sincer ca punct de plecare.

*

A trebuit să-mi întrerup expunerea mea de politică externă — fîndcă soneriile ne-au chemat înapoi în ședință, unde președintele ne-a anunțat moartea lui Masarik. Moment de tăcere melancolică. Kraffta — ministrul cehoslovac, plînge.

Pe urmă, totul se termină și ne răspîndim în oraș sub o ploaie care durează de cinci zile, aproape fără întrerupere. Îți scriu acum de la hotel, din camera mea. Locuiesc la hotelul Cornavin, unde am tras la început pentru o noapte și am rămas pe urmă definitiv din lenea de a schimba și mai ales din neputința de a părăsi o cameră magnifică, pentru a căuta un loc într-o pensiune. Ceartămă, dacă vrei, dar nu pot să fac economiile pe care mi le recomandai. Viața e floros de scumpă, iar Geneva e un oraș complect lipsit de interes.

În schimb, cele două zile, petrecute la Venezia, au fost amețitoare. Era asa de multă lume, încît n-am găsit nici un loc la Venezia, lucru pe care nu l-am regretat. Însă, căci am găsit la Lido o cameră încîntătoare (32 lire pensiune completă, fără masă de seară). Am fost la Tintoretto, la Galeriile Academiei, la Fraridor, totul într-un ritm de cursă de viteză care mă consterna pentru toate minunățiile, pe lîngă care treceam grăbit. Visez două săptămîni lumînite la Venezia, pentru a putea revedea totul ca lumea.

Te rog la primirea acestein dă un telefon la mine acasă și spune-le că ai primit vești, căci nu le-am mai scris de simbătă și nu le voi putea scrie nici azi. Nu uita, te rog, să încasezi în ziua de 20 septembrie de la Fundații Ienfo mea, pe care s-o înmînezi Mamei. Nu te întreb ce se mai întîmplă prin țară, căci răsfoiesc aproape în fiecare zi ziarele românești. Scrie-mi însă ce faci tu, dacă ai început să lucrezi la viitorul tău roman și cum merge.

Scrie-mi, în sfîrșit, vești despre oamenii noștri. Marietta[1], Nenișorii[2], N[illegible] (s-a reîntor- de la Balcic ? Vrei să-mi comunici adresa lui exactă, ca să-i pot scrie ?).

Sărutări Ninei, Gizei[3] și tie.

al vostru

MIHAI

(Originalul în Arhiva Mircea Handoca, București).

[1] Marietta Sadova, soția lui Haig Acterian.

[2] Familia Gh. Nenișor, avocat și publicist, soțul actriței Marieta Rarel. (M. H.).

[3] Fiica din prima căsătorie a Ninei Mareș, soția lui M.E.

Rubrică îngrijită de
Mircea HANDOCA

COLEGIUL DE REDACȚIE :
ION ARIEȘANU (redactor șef)
ANGHEL DUMBRĂVEANU (redactor șef adjunct)
VIOREL COLȚESCU NICOLAE PÎRVU CORNEL UNGUREANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : TIMIȘOARA, strada RODNEI 1;
Telefoane : 3 33 90 și 3 33 76 (redactor-șef). Manuscrisele nepublicate
nu se înapoiază. Abonamentele se fac la P.T.T.R.
TIPARUL EXECUTAT LA I.P.B.T. Index : 42 907